

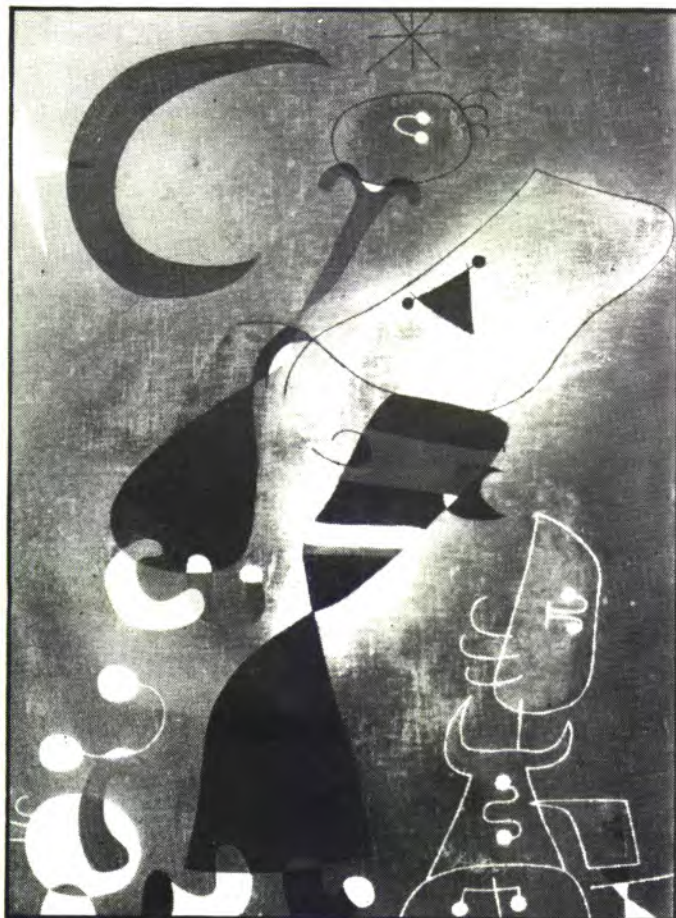
L'ucmajor

GENER 1.984

de pinte en ample

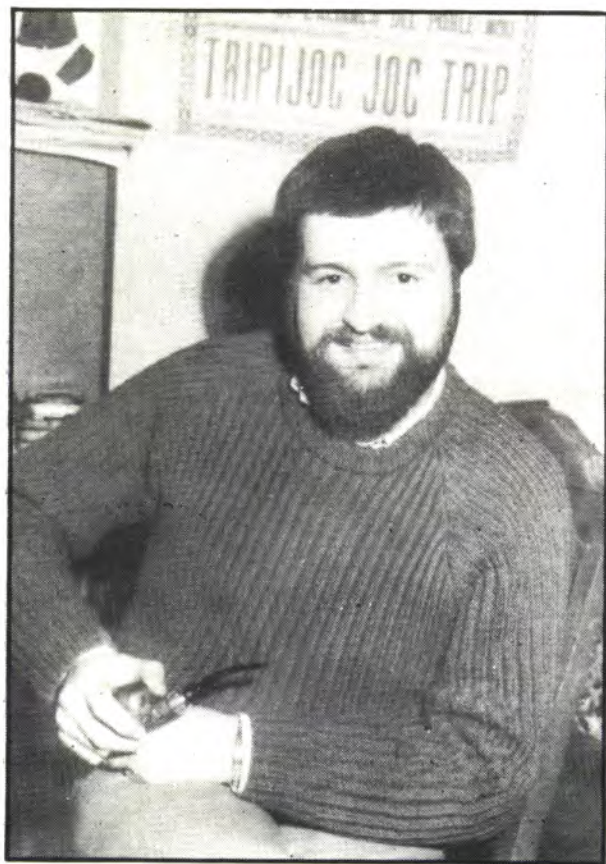
Número 29 - Preu: 70 Ptes.

JOAN MIRO, EN EL RECORD

La mort de Joan Miró no pot passar desapercibuda ni indiferent per a tots aquells que tinguin dins la seva vida un petit racó per a la bellesa, l'art i la cultura. Per aquest motiu, com a humil testimoni d'agraïment a una vida dedicada a tresscar nous camins per a l'art universal, a defensar la cultura d'aquest país i a aprofundir la democràcia i la llibertat, li dedicam la nostra portada, tot sabent que el seu esperit creatiu romandrà sempre viu entre nosaltres.

ENTREVISTA A JERONI ALBERTI

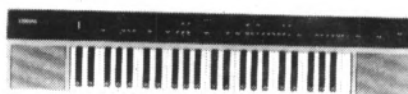
EL «MAGAZINE» D'EN MIQUEL CARDELL

TECLADOS PORTATILES YAMAHA

Lleve una orquesta colgada al hombro

DESDE 1987 **YAMAHA**
NIPPON GAKKI CO., LTD. HAMAMATSU JAPAN

MUSICASA

Santiago Ramon y Cajal, 10 - Tel. 281559 - Palma de Mallorca II

Can Tamer

TOT EN BRICOLAGE

EINES

P.L. ESPANYA N°47

Blucmajor

TEL. 66 04 43

ASSOCIAT A

**Nunca antes se
podía tener tanta
música en un
teclado portátil**

Sensacional Sonido Estereofónico. Interpretación Fuera de Serie

Con la introducción del nuevo Portafone PS-55, Yamaha lleva el teclado portátil a una nueva dimensión de interpretación y sonido. Si, ahora hay un teclado portátil que puede satisfacer todas las demandas. Imagine, 32 voces increíblemente realistas divididas en dos grupos distintos de voces, sensacionales efectos como el Celeste, Estéreo Sinfónico, y Duo. También tiene un sistema de memoria multipistas que sirve como mini-estudio de grabación. El PS-55 tiene la más viva sección de ritmos que jamás haya oído en un teclado portátil. Y además de todo esto, los sonidos están enriquecidos con la textura del estéreo.

PS-55

YAMAHA

Organos electrónicos

DESDE 1987 **YAMAHA**
NIPPON GAKKI CO., LTD. HAMAMATSU JAPAN

El teclado y los botones del PS-55 y del PS-50 tienen un diseño en L que evita el deslizamiento.

YAMAHA:
Equilibrio perfecto de
calidad y precio

MUSICASA

SALDA y PUMAR, S.L.
Santiago Ramon y Cajal, 10 - Palma de Mallorca

DESDE 1987 **YAMAHA**
NIPPON GAKKI CO., LTD. HAMAMATSU JAPAN

YAMAHA

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any III

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor.

**INFORMACIO I
PUBLICITAT:**
Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies.

COL.LABOREN:
Francisca Barceló
Ignasi Barceló.
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Sebastià Coll
Bartomeu Font
Antoni Garau
Coloma Julià
Miquel Mascaró
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socas Socas
Arnau Tomàs
Pere F. Torrents
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col.laboren
Jaume Clar
Joan Clar Coll
Jaume Manresa
Bartomeu Trobat
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor, S.A.
Ronda del Puerto, 60

**EL PENSAMENT DE LA
REVISTA S'EXPRESSA
NOMES A TRAVES DE
L'EDITORIAL.**

Un llibre llucmajorer

Quan un llibre surt al carrer s'ha aconseguit una fita cultural molt important. Un llibre és sempre un instrument de difusió d'idees i de plaer estètic que enriqueix el patrimoni cultural d'un poble. Lluçmajor, aquests dies, ha vist com sortia a llum un llibre que podem qualificar de llucmajorer.

Es tracta d'una publicació en certa manera "de la casa". Concretament, de "Maria Antònia Salvà, 25 anys després", editat per l'Obra Cultural Balear i que recull un total de devuit col.laboracions. El llibre ha comptat amb la subvenció econòmica de l'Ajuntament (100.000 pts.) i d'aquesta revista que ara teniu a les mans (195.000 pts.) No es tracta ara i aquí de fer una anàlisi ni un comentari crític del llibre perquè aquest no és el lloc adequat. El que volem fer és deixar constància de dues coses: de la intencionalitat dels impulsors i de l'agraïment als qui han ajudat a fer-lo possible.

Quan a l'objectiu del llibre hem de fer referència a l'editorial del nostre número del març del 83 quan dèiem que el millor homenatge que necessita Maria A. Salvà, més que encens mortuori, és fomentar-ne la lectura i donar a conèixer la seva obra. Per aquest camí va "Maria A. Salvà, 25 anys després".

D'altra banda, el nostre agraïment ha de tenir una triple dimensió: els col.laboradors literaris, que han posat l'esforç dels seus articles; l'Ajuntament per la subvenció esmentada, sobretot gràcies a l'interès de la regidora Joana Maria Nadal que ha sabut vèncer les dificultats que hi ha hagut —que segons sembla— perquè aquesta ajuda sortís envant; i finalment hem d'agrair la fidelitat de tots els lectors i anunciants de "Lluçmajor de pinte en ample" perquè indirectament han contribuït a aportar uns doblers necessaris per a una tasca cultural molt meritòria.

Esperam i desitjam que tots els llucmajorers i tots els mallorquins, interessats per la cultura trobin en aquest llibre una eina útil per acostar-se a l'obra de la nostra poetessa.

Presentació de «Maria A. Salvà, 25 anys després»

El passat divendres, dia 23, va tenir lloc al Saló d'actes de l'Ajuntament, la presentació del llibre *Maria A. Salvà, 25 anys després*, obra publicada per l'Obra Cultural Balear de Lluçmajor i subvencionada per l'Ajuntament i aquesta revista.

La presentació va anar a càrrec de Jaume Oliver i Josep Ma. Llompart, ambdós col·laboradors en aquest llibre, i Ignasi Ribas, actual president de l'OCB a Ciutat.

Jaume Oliver va fer la presentació pròpiament dita, fixant-se en els autors dels diferents comentaris que componen la publicació, així com el motiu impulsor de la mateixa, "una aproximació sincera a l'obra de Maria A. Salvà". Josep M. Llompart va centrar el seu discurs en la figura de la poetessa, recalcant la seva habilitat en determinats poemes per passar de "l'anècdota trivial a la categoria poètica". Finalment, Ignasi Ribas parlà dels projectes futurs de l'Obra Cultural que se centren sobretot en demanar la Llei de Normalització Lingüística de forma urgent i immediata, i de fer arribar la nostra llengua als mitjans de comunicació social, especialment a la televisió i als mitjans audiovisuals.

L'Escola Municipal de Mallorca de Manacor va col·laborar en aquest acte amb la projecció de l'àudio-visual "Maria Antònia Sal-

và".

El llibre està a la venda a totes les llibreries de les Balears i el seu preu és de 300 pts.

ACLARIMENT IMPORTANT.

En el passat número de la revista, una greu errada tipogràfica que encara avui no ens explicam, va donar peu a un confusionisme i a la creació d'uns malentesos molt allunyats de la nostra intenció. Ens referim a la frase "en aquell temps de la dictadura" que apareixia inserida sense to ni so sobre una fotografia del President Canyelles. Hem d'aclarir que aquesta frase procedia de la Penya d'Es Falcó i que, també erròniament, apareixia en la crònica de futbol sala, unes pàgines més envant. Lamentam profundament aquest error, del qual no som gens ni mica responsa-

bles; i demanam perdó per les molèsties i suspicàcies que pugui haver aixecat.

CONCURS DE DIBUIX "EL MEU POBLE".

Convocat el 1er. CONCURS DE DIBUIX local, amb el tema "EL MEU POBLE" pèl Grup de Treball, de Cultura, Joventut i Esports, de l'Agrup. Socialista de Lluçmajor. Hi podran participar els alumnes d'EGB del terme municipal de Lluçmajor.

Els treballs han de ser individuals i els dibuixos presentats a colors i a tany foli.

L'exposició d'aquests treballs es farà a "La Caixa", amb els dibuixos seleccionats pel tribunal classificador, dels quals, en premiarà set que, segons el seu criteri, ho mereixin.

Tots els col·legis locals d'EGB estan convidats. Els

treballs es poden presentar a partir d'aquests moments, fins al 15 de febrer, i els premis es fallaran el proper març.

Podeu dirigir els treballs al Grup de Treball, de Cultura, Joventut i Esports, Plaça Espanya, 28. Lluçmajor. Els premis seran els següents:

1er.- Història de Lluçmajor (4 toms) i llibres o mat. escolar per valor de 3.000 pts.

2n.- Ha. de Lluçmajor (4 toms) i llibres o mat. escolar per valor de 1.000 pts.

3r.- Ha. de Lluçmajor (4 toms) i llibres o mat. escolar per valor de 500 pts.

4t.- Llibres o mat. escolar per valor de 1.000 pts.

5è.- Llibres o mat. escolar per valor de 1.000 pts.

6è i 7è: Llibres o mat. escolar per valor de 500 pts.

FURGONETA SHERPA DIESEL
6 velocitats
6 litres per 100 Km.
motor de 1800 c.c.

mini metro 1300
a precio super interesante

VENDA I SERVEI A:

LLUCMAJOR
Taller BERTON
Carr. Campos s/n.
Tel. 66 08 92

PALMA
Auto Freno Oliver, S.A.
C/. Aragó, 138
Tel. 27 82 46

El Ministeri de Defensa ha iniciat la compra de terrenys de S'Agulla

Primeres passes per ubicar una important base militar a sa marina

El ministeri de Defensa ha iniciat les gestions per a l'adquisició d'una ampla franja de terrenys a la "marina" llucmajorera. Els terrenys que són més de set-centes quarterades, podrien albergar un important assentament militar que inclogués camps d'instrucció.

Aquesta operació de compra coincideix amb el que estava previst a l'anomenat "Pla META" per a la reestructuració de l'Exèrcit de Terra i que pretén recloure dues-centes de les dues mil instal·lacions militars existents a l'actualitat i situar-les fora de les grans ciutats. La compra dels terrenys de "S'Agulla d'en Quart", "S'Agulla d'en Tomeu" i "S'Agulla d'en Pere", constituïria la primera passa de l'aplicació a Mallorca dels nous criteris del ministeri de Defensa.

Els pous que existeixen a "S'Agulla d'en Quart", són considerats com una mostra que garantiria el subministre d'aigua potable a la futura instal·lació militar. Quant als transports, la zona elegida gaudirà d'una excel·lent comunicació als propers anys a causa de la imminent perllongació de l'autopista de l'aeroport, que arribarà fins a la urba-

nització de Cala Blava. Des d'aquest punt, l'accés es realitzarà per la Carretera Militar, que es veurà considerablement millorada tant en el seu traçat com amplaria, com preveu el Pla General de Lluçmajor.

De fet, el nostre litoral llucmajorer ha comptat fins al moment actual amb una notable concentració d'aquartaments artillers, a causa del valor estratègic de la zona de cara a la defensa de la badia de Palma.

No seria, doncs, d'estranyar que les futures instal·lacions estiguin dotades de míssils de baixa cota que el ministeri de Defensa ja té la intenció d'adquirir per a la seva ubicació d'adquirir per a la seva ubicació en l'eix Canàries-Gibraltar-Balears.

Una altra dada per encaixar en el complicat trenca-closques d'aquesta operació de compra i futurs plans del ministeri de Defensa són les suposades pressions rebudes per l'Agrupació Socialista de Lluçmajor per tal de revocar el recent acord municipal pel qual es va declarar el nostre terme "zona desnuclearitzada".

Francesc Verdera.

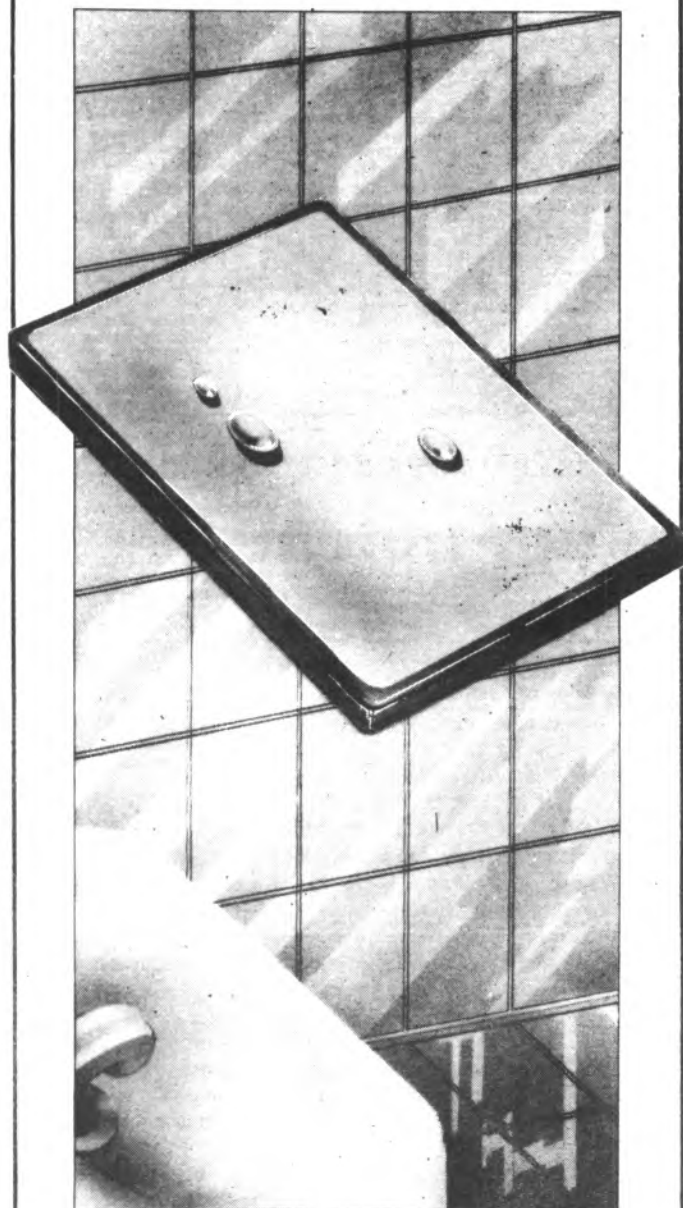

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

*Armonia y Calidad
a su "Servicio."*

Lisa y llanamente.

PREFAMA

Materiales de Construcción

Exposición en Palma:
C/ Archiduque Luis Salvador, 84
T. 25 16 31 - 29 29 97

Almacén:
Gran Via Asima, Manzana 17, Solar 14
Polígono Son Castelló, (La Victoria)
T. 29 40 04

Llucmajor:
C/ Pedro Roig, 29
T. 66 01 50 - 66 01 54

Arenal:
Carretera Militar, 522
T. 26 22 36

Cala d'Or:
Avda. Bienvenidos 17
Tel. 65 77 32

Desembre arenalenc

S'Arenal, centre eminentment turístic, la major part de l'any ple de llums i renous per tot arreu, tant durant el dia com a la nit, és ara al cor de l'hivern, en el mes de desembre (a l'hora de escriure aquestes línies) una cosa totalment diferent. Es la contrapartida dels mesos en què gent vingudes de per tot el món disfruten del sol, de la mar, de les arenes de la platja, cercant allò millor per al cos i per a l'esperit. Ara tot sembla que descansa, que mor un poc aquell món de diversió entranyablement mal continguda mentre travessam l'estiu, no oblidant la dolça primavera ni la tardor fuita no fa moltes setmanes ençà.

S'Arenal però, viu també les alegries nadalenques, els dies de l'abraç familiar, el retorn, encara que sia per pocs dies, de l'amor cristià, l'estima que mai no ha de ser trençada als vells es veu augmentada, flueixen perdons entre els amics, la gent promet ésser millor, estimar més i més. Desembre d'enguany aiximateix també ha de ser alegria, ha de ser pau i esperança per a tots la vida serà més agradable i tothom ho podrà agrair.

Ara, aquestes setmanes me semblen a allò que se'n diu "descans del guerrer". Però pensem en guerrers de concòrdia i no amb més violència ni inseguretats ciutadanes que de cada dia aquest hivern han anat en augment. Roba-

tòrums, detencions de lladres que després s'amollen ben prest. S'Arenal té portes i vidrieres tancades la major part. La pols i qualche teranyina apareixen. Els llucmajorers i ciutadans o d'altres punts de la geografia retornaren a la ciutat. Bastants més hotels que els altres anys per aquestes dates estan tancats. Regna molta solitud. Ara no es canta a tota hora de la nit, ni veuen gent passejant bones gateres. Tot és diferent.

Però s'Arenal, com qualsevol poble, té també les seves Matines, els actes culturals a càrrec dels respectius col·legis, grups, clubs o entitats, i vénen més festes: Cap d'Any, els Reis i comença un 1984 que desitjam sigui pròsper i venturós per a tots. Que els impostos, la benzina, les coses necessàries, no pugin de preu d'una manera boja ni inesperada. Es a dir, que tenguem temps per amotllar-nos a les noves singladures que presentim atacant l'estalvi familiar. I mentrestant tornarà la primavera, l'estiu amb els renous i els turistes deixant els duros a canvi de tot allò. No ho podem tenir tot, ser ecologistes, tenir l'economia sanejada i viure tranquils. No. Haurem de continuar cercant i rebutjant dins el terme mig, si podem i en sbem. I també en això s'Arenal és tot el contrari. O no?

Tomeu Sbert

PETITONS

ARTICLES
INFANTILS

LLISTES DE
NAIXEMENTS

Plaça Espanya, 46 - LLUCMAJOR (Mallorca)

UN PAIS DEL TERCER MON: PERU

Durant un mes i deu dies he estat al Perú, emprant la major part del temps visitant els preveres, els religiosos i religioses mallorquins que estan treballant en aquell país.

Oferesc a continuació algunes coses que he recollides, entre el que he pogut observar i llegir.

DADES GEOGRAFQUES

Perú està situat en l'Amèrica, al Sud. Els seus límits són: al Nord Equador i Colòmbia, al Est Brasil, al Sud Xile i a l'Oest l'oceà Pacífic. L'extensió és com quasi tres vegades Espanya i té uns 18.000.000 d'habitants. La llengua oficial és el castellà; en algunes zones es parla també el quètxua i l'aimarà.

Es poden distingir tres grans regions, tenint en compte la serra dels Andes que travessa Perú de N. a S.: a) La Costa, que comprèn el tros que va del Pacífic al peu dels Andes, b) la Serra, que a llocs té més de 400 km. d'ampla, i c) la Selva, a la qual pertany el tombant oriental dels Andes i la planura on comença el gran riu Amazones.

A la regió de la costa no hi plou mai i a les altres dues sí, especialment a la Selva. Les ciutats més grans estan en la zona que no hi plou: Lima, Arequipa, Trujillo, Chimbote, etc. La raó de construir-hi pareix esser la facilitat de comunicació per la mar i la dificultat de comunicacions que ofereix la serra. L'agricultura d'aquesta zona està sols a les voredades dels petits rius que van cap al Pacífic. Damunt els Andes, a quasi 4.000 m. d'altura hi ha el gran llac Titicaca. Una part és del Perú i l'altra de Bolívia. (Els peruans diuen que Titi és de Perú i Caca de Bolívia). La seva extensió és de 8.340 km² (prop de dues vegades i mitja de Mallorca) Arriba fins a una profunditat de 280m. Per la proximitat a l'E-

Plaça d'Armes de Lima.

quador, el clima del Perú és tot l'any un clima primaveral. Pràcticament sempre fa 12 hores de dia i 12 de nit. El més o manco fred o calor depèn de l'altura.

DADES HISTORQUES I CULTURALS

Cal tenir present que la història del Perú no comença amb la colonització dels espanyols. Existiren abans cultures ben importants como són: la "mochica" (300 a J.C. - 500 d. J.C.), la "chimú" (1300 -

1476 d. J.C.) i l'Imperi dels "Incas" (1.440 - 1532 d. J.C.). L'arribada dels espanyols, dirigits per Francisco Pizarro, va coincidir amb la lluita per aconseguir el poder entre dos fills del darrer Inca; Huascar i Atahualpa. Això va facilitar la conquesta d'En Pizarro l'any 1532. Durant uns anys En Pizarro va permetre la persistència de les institucions incaïques fins que, amb motiu d'una rebel·lió del darrer pretendent Inca, Tupac Amaru (1572), va desaparèixer definiti-

vament l'imperi immens dels "Incas".

Són testimonis d'aquestes cultures, endemés de moltíssimes altres ruïnes arqueològiques, els 14 museus de Lima on es poden observar especialment objectes de ceràmica i d'or (hi ha un museu tot d'objectes d'or); el Machu Pichu i altres construccions incaïques on es veu la perfecció aconseguida en l'arquitectura i l'elaboració de les pedres. En ceràmica eren també uns vertaders mestres.

Com és evident, els quasi 300 anys de colonització espanyola han deixat dins la majoria de ciutats la mateixa marca arquitectònica de les d'Espanya del mateix temps. És nota especialment en les places majors ("plaza de armas") de les ciutats. Això va suposar la total paralització (també molta destrucció) de les cultures indígenes, la imposició de la llengua castellana i una mescla de les races indígenes amb els espanyols. Molts de llinatges actuals són els mateixos de Castella.

Un vehicle de transport públic travessant un riu. El pont va ser destruït per una riuada ja fa més d'un any i encara no ha estat reconstruït.

SITUACIO ECONOMICO SOCIAL

El Perú és un país, mirat en conjunt, dels 3 ó 4 més pobres d'Amèrica del Sud. S'hi pot trobar, emperò, des de Lima a la Selva, una mescla de quasi totes les etapes de la història: Des del salvatgisme, en el seu estat mitjà i superior (formes de canibalisme) passant per característiques de feudalisme de tipus medieval, fins a arribar a la civilització contemporània amb una forta influència dels Estats Units de Nordamèrica. Actualment un dòlar, cada dia que passa, val dos o tres sols més. Se canvia el preu de la benzina cada mes per adaptar-la al valor del dòlar. Els preus dels objectes de les tendes s'han de canviar constantment. A molts de llocs de venda prefereixen cobrar en dòlars.

Es poden contrastar una economia nacional agrícola retrassada i una altra economia progressista importada pel capitalisme imperialista. Per una part es pot veure llaurar amb un parell de bous i una arada ben primitiva i per l'altra es veuran tractors que cultiven la terra. Existeixen comerços i indústries com els de països europeus i dones índies que filen i teixen a mà. Hi ha persones a les quals no manca res per viure, i fins i tot tenen molt que els sobra, i altres (les que més) pateixen fam (famílies carregades d'infants), en males condicions higièniques (molta mortandad infantil).

Lima, la capital, té uns 6.000.000 d'habitants, 1/3 part de tots els del Perú. Està creixent continuament, cosa que succeeix també, en més petita escala, a les altres ciutats grans. Es la gent del camp, carregada d'infants, que cerca una situació econòmica més confortable. Però la manca de feina fa que estiguin dins la misèria. Creuen que a la ciutat els arribarà a anar millor que cultivant la terra amb un sistema primitiu i amb males carreteres, les

pluges les deixen amb trequència comunicats, per connectar amb les ciutats. A Lima es van edificant uns barris nous (se les anomena "pueblos jóvenes") sense la més mínima infraestructura urbanística ni condicions sanitàries.

LA VIOLENCIA

El centre més fort de la violència és Ayacucho a des del gener al de 1983, hi ha t un total de 2.103 morts. D'aquests 684 són civils morts pel "Sendero Luminoso" 301 per Sinchis, 1080 morts del "Sendero Luminoso" i 38 policies.

Tenint present la complexitat del fenomen terrorista mundial, una possible causa de la violència en el Perú podria ésser el desig dels peruans, durant molts d'anys reprimits, de poder ésser ells mateixos, sense explotacions estrangeres ni de forces interiors incontrolades i no subjectes a la Constitució democràtica del país. El poble peruà, segons les darreres eleccions municipals, pareix que no vol que els seus polítics estiguin dominats per nacions estrangeres.

COM SON ELS PERUANS

En situacions tan diverses, tant pel que fa a la geografia com a l'aspecte social, no és fàcil dir com són els peruans. Poc pareix que tenen a veure un centre de Lima i els seus barris, i manco encara els centres de les ciutats grans amb els pagesos (cholos) de la Serra i amb els indis de la Selva. La barreja de races que s'ha produït des de la colonització i passant per les posteriors influències estrangeres és molt gran,

La primera constatació que voldria fer és que entendre la llengua que parlen no és entendre la seva manera de ser, ni la seva forma d'actuar. La història, la situació social, el clima, les influències estrangeres, etc. són factors a tenir ben en compte a l'hora de conèixer els peruans.

Vist des de la nostra perspectiva sembla una gent més bé tranquil·la, sense presses, no massa donats a la feina. Als agricultors, un contratemps d'excés o manca d'aigua els deixa en sèries dificultats per la seva subsistència. L'Estat, endemés, està descapitalitzat i té molts de deutes exteriors. Els camins i ponts espanyats ara fa un any, no han estat arreglats encara; i molts de pobles de la Serra es queden incomunicats o amb dificultoses comunicacions.

Aquestes situacions i el seu caràcter fan que se'ls vegi avesats a **sofrir** sense excessives queixes.

Les situacions, econòmicament difícils, crec que els obliguen al que aquí en deim robar i com a conseqüència a ésser **poc fiats** uns dels altres i a oferir resistència als treballs en col·laboració per sortir de la mala situació en què es troben. La llarga història d'explotacions estrangeres influeix en aquest mateix sentit.

Els actuals dirigents peruans no demostren tenir una visió encertada de la formació del poble. La televisió peruana, per

exemple, sembla que no toca de peus a terra; mostra una societat com la nord-americana o l'europea, inadequada per a ells sense seguir un procés pedagògic de formació del poble. En gran part, els dirigents i mitjans de comunicació pertanyen a unes classes altes que van per uns altres camins que no són els que necessiten els peruans en general.

La millor ajuda que se'ls pot oferir, per part dels qui som estrangers, crec que és la de encoratjar-los a retrobar-se a si mateixos, aportacions econòmiques i de tot tipus necessiten un control per no ésser engolides pels qui no ho necessiten; les persones estrangeres que treballin allà necessiten una clara consciència que no es tracta d'educar a l'europea, sinó d'ajudar-los a descobrir com ha de ser la seva pròpia educació.

Voldria deixar clar, emperò, que val la pena i que és de justícia plantejar-se, per part de les nacions i de grups de persones que ho puguin fer, una ajuda seriosa als països del tercer món, com és per exemple el Perú.

Bartomeu Fons Pascual

CAIXA DE PENSIONES "la Caixa"

Maderas
ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1

Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

Gent de la vila

El «MAGAZINE» d'En Miquel Cardell

El nostre amic i company de redacció Miquel Cardell i Santandreu, va néixer a Lluçmajor fa 25 anys, és llicenciat en Ciències de l'Educació i treballa com a locutor-comentarista a Ràdio Nacional d'Espanya a Ciutat, a una emissora que comença i ben aviat es dedicarà als programes culturals i musicals.

Recentment ha publicat un llibre de poemes, **MAGAZINE**, editat per "Edicions Guaret". la seva trajectòria poètica començà amb **ELEGIES DE GRUMERS**, guanyador de la VI Festa de les Lletres de Campos, i més tard escriví **EN TENIR 19 ANYS MORIRÀ A FORQUES**, llibre no publicat que presentà al Ciutat de Palma, però només va aconseguir un comentari favorable a un article.

-Què és **MAGAZINE**?

-Es un llibre de poemes en quatre parts, és quasi tot el que he escrit entre l'any 78 i el 81. Va començar per casualitat, un dia que vaig anar a Barcelona on em donaren les bases d'un concurs literari que em va pareixer bo de guanyar i vaig escriure 10 o 12 poemes per presentar a força de beure copes i de fumar moltes cigarretes, i a partir d'aquí vaig anar fent. **MAGAZINE** és el resultat de quatre anys d'experiències, de vida, de lectures, de reflexió crítica sobre les experiències, de reflexió sobre el que s'ha de dir i com s'ha de dir als llibres de poemes. També pot ser una reflexió sobre el món en el qual vivim, com aquest món es fica dins el cervell de l'individu i el falsifica.

-A quin tipus de lector va destinat **MAGAZINE**?

-Això no ho pensat gaire, sempre penses amb un lector que més o manco

t'entengui. Tu emets unes idees, unes vibracions, un determinat sentiment i el lector ho pot interpretar a partir d'una vivència pròpia.

-Per què t'has decidit per la poesia?

-Jo, quan tenia 11 anys vaig escriure una poesia de "ratones" i de "quesos". Llavors, als 14 anys vaig descobrir la poesia catalana a través dels poemes de Jaume Vidal i Blai Bonet, que m'entusiasmaren, venia a ser la "generació del 27" transportada aquí. Això d'escriure és com un cercle viciós: escrius, provoques uns problemes, els cerques solucions, tornes a escriure, i així va.

INTENT QUE EL LLENGUATGE EVOLUCIONI

-Quin significat dónes a la paraula "poesia"?

-Jo hi he pensat molt, no és allò que diuen els anuncis de perfums i les cançons d'en Camilo Sesto,

un pseudo-romanticisme absolutament asquerós carregat de mentides. Tampoc no crec que sigui un gènere literari. Com tots els fets de creació es pot mirar des de dos punts de vista: hi ha gent que agafa unes estètiques i les aprofita per dir unes coses, i d'altres intenten estirar l'estètica, i fer créixer l'instrument de comunicació,

el que ara es diu crear nous significats, alliberar el llenguatge...

La poesia és un poc les dues coses. El que jo faig és explicar un experiment antropològic a mi mateix i al mateix temps intent que el llenguatge evolucioni d'acord amb el temps.

-Hi ha alguna relació

MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

Si té un problema
de bellesa vingui,
l'orientarem
sense compromís;

i recordi: que depilar-se amb la
depilació elèctrica es depilar-se
una vegada per sempre.

GERMANES **PUIGSERVER**

Orient. 3 - LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

entre **ELEGIES DE GRUMERS i MAGAZINE?**

MAGAZINE ha estat més un bot, **ELEGIES DE GRUMERS** va ser un primer llibre, i com tot primer llibre, eròtico-amorós; també hi havia una reflexió sobre l'aspecte polític de l'eròtica. L'home és un animal artificial, social, i tot el que fa és perquè li han ensenyat i els sentiments també ens han ensenyat com els hem de tenir. A aquest llibre ja hi havia un poc de tot això.

EN TENIR 19 MORIRA A FORQUES està

molt més, lligat a **ELEGIES DE GRUMERS** era el desencant, veure que políticament hi ha poques sortides o que no n'hi ha i te queda la vida personal. En tots els llibres hi ha un intent estètic, rítmica i molta influència de la "generació del 27" castellana. **MAGAZINE** és un llibre molt complicat: a la 1a. part, amb l'eròtica com excusa, prov de fer poesia jugant amb l'estètica de "play-boy". "Residència d'estudiants" és l'alucinació, un poc la metàfora de mi ma-

teix. La 3a. part és un parèntesi, sobre un poeta dels que més m'agraden, n'Elliot, és més reflexiu i a les altres utilitz el pensament automàtic. La 4a. part és el procés duit a l'extrem, quan el procés té la follia, l'heroïna o el terrorisme.

"GUARET" CERCA POETES JOVES

-Per què has publicat a la Col·lecció "Guaret"?

-En primera, perquè és de les poques que s'interessen per la publicació de llibres com el meu, una

col·lecció que s'ha plantejat el fet que hi ha una poesia jove, que s'ha escapat de romanços d'"Escoles mallorquines" i sobretot dels seus cantadors. Al cap i a la fi, l'"Escola Mallorquina" va tenir motiu de ser, però al seu temps i ara els cantadors no són més que fòssils i carques.

En Damià Huguet, a "Guaret", cerca poetes joves, més que publicar llibres bons publica llibres de poetes que poden arribar a escriure bons llibres. Aquesta feina no la fan d'altres editorials, ho va provar "Tafal" i no va anar bé per problemes econòmics, i l'Editorial "Moll", no en parlem.

-Parla'ns de la poesia actual. Quins poetes salvaries?

-Un llibre que em va agradar molt va ser **Alcanicos del Caudillo** de Ramon Irigoyen, un autor que va tenir molta polèmica. A Mallorca, m'agrada en Damià Huguet, també m'agrada en Lorca, n'Alexandre i en Cernuda, sobretot quan eren joves. I si havia de salvar un poeta, salvaria T.S. Elliot.

-Et situaries a un corrent concret?

-No no he pensat ni em preocupa, potser algú m'hi identifica.

M'ha interessat el Surrealisme i l'estètica del Rock, també com a idea m'ha agradat molt la de l'Expressionisme.

-Quina relació té la Poesia amb la situació de la llengua?

-El nostre idioma ha estat perseguit, en una situació marginal, no té un accés normal als mitjans de comunicació. És un idioma que ha perdut un poc el tren, o li han fet perdre, no té argots, no s'ha adaptat als temps. Nosaltres, que possiblement som la primera generació no analfabeta en aquest aspecte, tenim el deure d'adaptar-lo a l'època actual, avuit tot va molt aviat. Jo, com a periodista, crec que això és un repte, fer un idioma català, de Mallorca, i, que al mateix temps, sigui modern.

C. Julià
C. Font

AUTO ELECTRIC Barceló

Pedro A. Mataró, 12 - Teléfono 66 01 70
LLUCHMAYOR (Mallorca)

OFERTA DE REIS

COMPRANT UNA MOTO-SERRA VOS REGALAM UNA TALADRADORA

MOLTS D'ANYS

Recerca de dades en els registres sacramentals

El músic Torrandell i la seva ascendència llucmajorera

La ciutat d'Inca, que en comparació amb la nostra no té tants de fills il·lustres al decurs dels temps, sabé honorar com cal la figura del gran compositor Antoni Torrandell i Jaume en ocasió de proclamar-lo fill predilecte tenint en compte que poble que honora els seus fills s'honora a ell mateix.

Es obligat fer referència al gran concert d'homenatge que l'Ajuntament i el poble d'Inca dedicaren el dia 19 de novembre del 1983 en el teatre Principal al Mestre Torrandell. Si bé és ver que el Govern Autònom i el Consell Insular de Mallorca hi contribuïren amb la seva cooperació, també no es pot negar que l'ànima inquieta, organitzadora i cabdal fou, sens dubte, el Sr. Antoni Pons, capdavanter de la política municipal d'aquella ciutat. Aquest acte era la cloenda de les festes multitudinàries del Dijous Bo.

El programa de l'acte es dividia en dues parts. Tot iniciant la primera, l'orquestra Simfònica Ciutat de Palma, dirigida per Juli Ribelles interpretà la "Marcha Heroica", Op. 51 i, la Sinfonia del no. 1 Op. 28, ambdues degudes a la meravellosa inspiració d'En Torrandell, i entre elles es descobrí un retrat i el Sr. Batle feu l'oportú discurs biogràfic. La segona part començà amb una exposició de la valua i condicions excepcionals del músic inquer per Andrés Ruiz Tarazona, conegut per la televisió en nombrosos programes; la part pianística fou interpretada per la nora del lloretat, Collete Truyol de Torrandell, tal vegada la persona que, més sent entranhablement la grandesa de la música torrandelliana, remarcant sobretot "Son Batle" de tantes resonàncies de la nostra música popular. Finalment la Capella Mallorquina, dirigida per Mn. Bernat Julià, tancà l'ac-

te musical d'una manera extraordinària i delicada.

Els qui hem tingut la joia d'assistir a aquell homenatge ens hem sentit emocionats per l'afecte que demostrà la ciutat d'Inca al seu compositor musical i també per l'assistència de tanta gent interessada i moguda pel sol ideal de la música. Cal remarcar la presència, al lloc d'honor d'una llotja, del nostre batle, Sr. Antoni Zanoguera acompanyat del Regidor, Sr. Miquel Manresa, digne representació de Lluçmajor, al qual tanta part li corresponia de l'honor d'En Torrandell.

El virtuós músic era originari del nostre poble per línia materna. Ens interessa aquí fer notar que molts de descendents de llucmajorers no nascuts a Lluçmajor han gaudit de molta glòria i honor sens que fossin recordats per part nostra. Aquí hem de mencionar entre ells el Bisbe Puig i Monserrat i el periodista liberal Damià Isern, entre molts altres.

LES PARTIDES BAPTISMALS

Hem dit que En Torrandell era fill de mare llucmajorera. Cal anar a la seva partida de baptisme de la parròquia d'Inca per cerciorar-se'n: "En la villa de Inca, Provincia de las Baleares; día 18 de agosto de 1881. El

infrascrito Don Jaime Jaume, presbítero y beneficiado en la catedral, con el debido permiso, bauticé solemnemente a un niño nacido a las dos de la tarde del día anterior, en la

calle del Cepo, hijo legítimo de Juan Torrandell, organista, natural de Muro y de Ana María Jaume, consorte de Llummayor Abuelos paternos Antonio y María Campomar, consortes de Muro y maternos Antonio y Margarita Salvá,

consortes de Llummayor. Fue su nombre Antonio y padrinos Antonio Jaume y Salvá y por su comisión Bernardo Ramis y Salas y María Campomar y Calvo a quienes advertí el espiritual parentesco y demas obligaciones contraídas. Siendo testigos Bartolomé Ramis y Pujades, sacristán y Juana Meliá y Coll, ambos de esta vecindad. Y para que conste firmo la presente en Inca dicho día, mes y año. Jaime Jaume, Pbro."

Sobre la filiació de la seva mare Anna Maria tenim la seva partida de baptisme que diu així: "A los 15 de marzo de 1852 el infrascrito bauticé una niña, nacida a las tres de la madrugada de hoy, hija legítima de Antonio Jaume i de Margarita Salvá, consortes; abuelos paternos Antonio y Francisca Ana Caldés, consortes y los maternos

Jaime y Catalina Vidal, consortes, todos naturales y vecinos de esta Parroquia (Lluçmajor). Se le puso por nombre Ana María; fueron sus padrinos Bernardo Salvá y Margarita Salvá, a quienes se notificó el parentesco especial y la obligación. Nicolás Garau, Vicario".

LA INFLUENCIA MN JAUME JAUME

L'oncle matern d'En Torrandell eren el sacerdot Mn. Jaume Jaume, home obert i liberal, que no escatima sacrificis ni savis consells al seu nebot, (el futur musicòleg) en la minyoria, que aquest guardà com un preuat requilari dins el seu cor. Sabem que el 1902 la confraria de Sant Pere i Sant Bernat elegí el seu consell i Mn. Jaume, que era beneficiat de la Seu, fou nomenat Rector de l'Hospital.

El pare d'Antoni Torrandell, aquell personat-

ge curiós tan conegut a Inca amb el nom popular de Don Joan de l'Orgue, s'havia casat en primeres núpcies amb una jove de nom Martina Pujades, morta als seus 27 anys pocs després d'haver donat a llum dues bessones; llavors vivien al carrer de Sant Bartomeu.

El 28 de desembre del 1891, és a dir, deu anys després del naixement del músic. Déu els envià un nou nadó, aquesta vegada una nina, batejada pel rector d'Inca; li posaren els noms de Maria Joana, Anna i Esteve essent el padri de fonts Mn. Jaume Jaume i Salvà. Vivien aleshores al carrer de Martí Metge.

Madò Anna —ens referim a la mare del compositor— era una dona rumbosa, galtes rosades, vestida sempre amb les millors robes típiques pageses sens oblidar el vistós mocador de pinyetes. Però par damunt tot això ens atreu el seu caràcter obert, sincer, i aquell cor d'or que molt bé s'avenia amb la seva fisonomia.

Dues notes eren les característiques d'aquella llar: la càlida atmosfera musical i el subtil esperit religiós. Tot això s'explica per la personalitat del pare que era organista de l'església parroquial i professor acreditat de piano. No hi ha dubte que el petit Torrandell estava en bones mans i per l'amistat del seu pare amb altres personalitats del món musical, encara molt més cap a un desvetllador ple d'il·lusionades esperances. Els seus estudis es desenvolupen dins aquell ambient local de finals del segle XIX; la seva casa del carrer Comerç era un atractiu especial per a la gent que s'agradava molt d'escoltar les notes, arpegis i estudis de piano del fill de don Joan de L'Orgue.

UNA CARRERA MUSICAL ADMIRABLE

Entre els anys 1893 i 1898 la mà hàbil del mestre Josep Balaguer el

guia per ingressar al Reial Conservatori de Madrid.

Quedam sospresos encara quan pensam que el jovecell tingué la sort de poder freqüentar les aules dels grans mestres de piano i d'harmonia com eren José Tragó i Pedro Fontanilla.

La seva tècnica pianística i els guardons que aconseguí li obriren prest totes les portes fins i tot els salons de la vescomtessa de Barrantes, on donà un concert i fou del seu gust interpretar l'obra del compositor pollencí Miquel Capllonch. La seva condició li permet anar a París, centre de l'Intel·lectualitat de principis del nostre segle; perfecciona el virtuossisme amb un dels més famosos concertistes, el lleidetà Ricard Vinyas, deixeble de Lavignac, però molt més gran encara va esser la trajectòria pel domini de l'orgue, contrapunt, fuga, sonata i orquestració de la mà de l'immortal Charles Tournemire, catedràtic del Conservatori de París i deixeble de César Franc. Com a testimoni de l'estima que li professa, Tournemire li dona amb freqüència proves de la seva predilecció. Un dia abraçant-lo li digué: "Mon cher Antoine, maintenant vous avez les ailes, c'est à vous de s'envoler".

L'any 1906, es trasllada circumstancialment a Mallorca i es casa amb Maria Beltran Suau, precisament a Inca, bressol d'ambdós esposos. Continua la marxa triomfal del Mestre Torrandell entre els aplaudiments i elogis de tothom. Seguint el consell del Mestre Pedrell compon la Missa Pro Pace i en fa l'estrena a la Ciutat de Mallorca el dia de Sant Sebastià del 1932 que interpreta la Schola Cantorum del Seminari sota la direcció de Mn. Bartomeu Nigorra.

LA DEFUNCIO DE SA MARE

El mateix any fou paradoxal per al nostre biografiat: d'una part el gran goig de la interpretació de la Missa Pro Pace a la ca-

tedral d'Orléans amb dos orgues i cor mist de 200 veus. I de l'altra la immensa pena de la mort de la seva mare. L'acte de defunció resa així: "Doña Ana María Jaume Salvà, casada. Recibió el viático y la Extrema Unción. Hijos María y Antonio. Como Párroco de la Iglesia Parroquial de Santa María Mayor de Inca, diócesis de Mallorca y Provincia de Baleares, el día 18 de noviembre de 1932 mandé dar sepultura eclesiástica en el cementerio de esta ciudad, transcurrido que fuese el debido tiempo, al cadaver de doña Ana María Jaume Salvà de 80 años, casada con don Juan Torrandell, natural de Lluçmajor y vecina de Inca, hija legítima de Antonio y Margarita. Fa-

llecio día 17 a las cinco de la tarde. Francisco Rayó cura Párroco"

Una més completa recerca documental ens portaria als vertaders orígens d'aquesta rama dels Jaume que és a Lluçmajor un frondós arbre geneològic, però no era aquest el nostre objectiu, ja que aquí sols es tractava de configurar la circumstància del cercle familiar més pròxim a l'egregi compositor i músic i encara amb tot així, situar les determinants vitals a Lluçmajor. No són molts els llucmajorers que ho sabien; al menys en aquest aspecte ens satisfarà haver-ho donat a conèixer. Verament el nostre poble té una gran projecció, la coneixença de la qual cal aprofundir.

Bartomeu Font i Obrador

LLUCMAJOR

RESTAURANT GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

PER UNA BONA FEINA
RECORDAU:

INTURAS
ACHECO
NAVARRA 2-TL. 660426
LLUCHMAYOR

Xerrades de cafè

Un mercat cobert

-A la fi ha plogut!

-Sí, però per sa falta d'aigua, tant a fora com a la vila, és insuficient.

-Ha fet saó, al manco.

-Sí, encara que no servirà, crec, per salvar es sembrats. No, mentres no vegem brollar altra vegada Sa Font d'es Pèleg no podem dir que sa situació pluviàl estigui normalitzada.

-I és ben ver. Com també ho és dit de que "mai plou a gust de tots". Perquè es dia de mercat, es placers tiren llamps i pestes a s'aigua, i de pas, an es mercat de Llucmajor.

-Sa veritat és que necessitam un mercat cobert.

Perquè és molt de tenir en compte sa gran concentració de persones que se dona cada divendres a sa Plaça Espanya, i ja som s'única ciutat de Mallorca que té es mercat an es serè.

-Amb s'inconvenient, també, que sa Plaça Espanya, que cada dos dies de sa setmana queda embrutada per fruites, verdures i animals de ploma, no pot, mai, ésser una plaça neta i guapa.

-Ni tampoc, mentres hagi de servir per mercat, se pot pensar en cap mena de reforma, perquè es lloc sigui, com a centre des po-

ble, s'adequat per ses cites, reunions i esplai des llucmajorers.

-Una d'elles, pens, seria tenir un cadafal sempre posat.

-Punyeta...! Això se podria fer des d'ara, perquè a baix des cadafal servirà de cobro a qualsevol hortolà.

xí mateix és desgràcia que tants d'Ajuntament com han passat darrerament, i tants de doblers com han gastat sense necessitat, no hagin, al manco, fet un projecte de construcció d'un Mercat Cobert.

-No, si de projectes n'han fets molts, però, en sèrio, no n'hi ha cap que hagi passat envant.

-Jo, si mal no m'informaren, record que, es difunt Mateu Monserrat, quan va ésser batle, volia comprar o canviar sa fàbrica de sabates de Ca'n Munar, per construir un Mercat Cobert.

-I perquè no prosperà, tampoc, aquest projecte?

-Diuen que es Batle Monserrat, com que era cu-

nyat d'En Pola, no volgué que ningú se malpensàs.

-Així que, per ara, es Mercat Cobert, encara està enfora des pensaments des nostres polítics?

-Pareix que sí, perquè des solar des desaparegut edifici Mataró, encara que hi ha molts de projectes, cap és es de convertir-lo en Mercat Cobert.

-No sé perquè. A mi me pareix un lloc molt apropiat. No falta sinó que el mos facin a Na Joanota. I què és lo que volen fer idò an es solar de Ca'n Mataró?

-Altres coses. Una d'elles un Museu i dependències municipals a un soterrani i zona verda a damunt...

-Encara van de zones verdes...? Que cuidin ses que tenen.

-També, si volen verdor, hi podrien posar es mercat de ses verdures i, de pas, no embrutarien sa Plaça.

-Es ver, no hi havia caigut...

UN QUE ESCOLTAVA.

Sports

CA'N SALOM

CORDELERIA

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84
LLUCMAJOR

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets...

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFIQUES
VENDA DE CARRETES...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

TUS RIÑONES
SALVAN DOS
VIDAS

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

Jeroni Albertí

«L'Autonomia ha de ser bona per la via dels fets»

Jeroni Albertí Picornell és i ha estat un dels homes claus dins la política de les Balears. Senador per UCD des de 1.977 a 1.982, president de l'Assemblea de Parlamentaris de les Illes (1.977), president provisional (1.978) i efectiu (1.979) del Consell Insular de Mallorca i del Consell General Interinsular són les principals fites de la seva carrera política.

Home dotat de gran capacitat de maniobra i perspicàcia política, a finals de 1.982, quan la crisi d'UCD arribava a límits esfereïdors, dimiteix de tots els càrrecs institucionals abandona UCD i funda un nou partit a la seva mida: Unió Mallorquina. Amb aquestes noves sigles i coaligat amb el minúscul PDL, aprofitant la imatge pública aconseguida després de cinc anys de remenar les cireres de la política balear, se presenta a les primeres eleccions autonòmiques i obté de nou el càrrec de president del Consell Insular. A canvi, però,

-Amb un Estatut en vigència i amb unes institucions en funcionament, creu que avui la gent del carrer encara es demana per a què serveix l'autonomia?

-Sí, crec que la gent encara s'ho demana. I això per mor de diversos fets. Per exemple perquè els qui férem l'Estatut som els qui avui no tenim el govern de les Illes, i els qui el varen contestar són els qui el tenen. També perquè no hi ha hagut un aclariment de quins són els papers de cada institució que forma la Comunitat Autònoma: Govern, Parlament i Consells Insulars. L'important és que facem veure que l'autonomia és bona. Aquesta informació ha de venir per la via dels fets perquè la gent s'ha de temer que és més fàcil i positiu tenir el poder de decisió a prop dels problemes. A més, l'autonomia —en contra de la impressió que fa en aquests moments— no és un instrument per barallar-nos amb Madrid; tampoc no és un simple canvi d'administració de l'Estat que suposi agrupar les 50 províncies en 17 Comunitats Autònomes sense cap modificació substancial. Al contrari: l'autonomia està basada en el fet diferencial dels pobles que integren Espanya i ens dona unes possibilitats de potenciar-nos com a tal poble que no havíem tengut des del Decret de Nova Planta. Això ens permet fer i decidir aquí allò que creguem més convenient per a nosaltres. Un fet ben clar

és que, fins i tot només amb la pre-autonomia, el Consell General Interinsular va impedir la construcció de "pipe-line" projectat a Madrid sense tenir en compte els perjudicis que hagués donat a la imatge turística de la Badia de Palma. Si no hi haguera hagut un organisme polític per dir "No", avui tendríem aquest "pipe-line" que descarregaria combustibles en un lloc inadequat.

UN ESTATUT POLEMIC.

-El nostre Estatut d'Autonomia, ha estat polèmic. Per la dreta l'ha criticat AP i per l'esquerra el PSM l'ha qualificat d'insuficient. Fins i tot, recentment, Francesc Albertí, president de la CAEB i, per cert, cosí seu, ha dit públicament que l'Estatut de Balears és de segona categoria perquè els polítics ho volgueren així. Què en diu vostè, de tot això?

-Qualificar de segona el nostre Estatut o els nostres polítics no són més que actes de propaganda que no duen a res. Conveniria que la gent pensés i comparés si només ho som els polítics, de segona, o si també hi ha altra gent que ho és. És molt fàcil de fer demagògia, sobretot per aquells que no saben les dificultats que va suposar fer l'Estatut. Jo vull dir que els homes de la UCD i del PSOE varem dur el millor estatut possible dins el context d'aquell temps. Salvant els estatuts que anaren

ha hagut de col·locar amb els vots decisius del seu grup, els homes d'Aliança Popular al front del Parlament i del Govern Autònom. El pacte entre les forces conservadores ha funcionat, però Albertí es reserva el dret d'anar per lliure fins allà on li serà possible, tal com pot ser que ocorri (hauré de veure el desenllaç final) en el cas d'Es Trenc.

Empresari de tota la vida, Jeroni Albertí va ser president d'ASIMA i fundador de l'Institut Balear de Direcció d'Empresa (IBEDE). El Sr. Albertí va néixer a Banyalbufar, ara fa 56 anys. Es casat i té 6 fills, el major dels quals ha complert els 25 anys i la més petita els 10. També és president de la Germandat de Donants de Sang.

Dia 16 de desembre l'entrevistarem per a aquesta revista en una de les dependències del seu despatx del Consell Insular a l'edifici que abans ocupava la desapareguda Diputació Provincial.

per la via de l'article 151 de la Constitució (Catalunya, País Basc, Galícia i Andalusia), m'agradia que em diguessin un estatut que sigui més bo que el nostre, que tenguí més alt sòtil de competències i que acosti més les institucions als ciutadans a través dels consells insulars. No n'hi ha d'altre.

-Per què, però, UCD i PSOE renunciaren a la via ampla i millor de l'article 151?

-No teníem altra sortida perquè les forces polítiques nacionals impediessin que les altres regions anassin per aquesta via del 151. Hem de tenir en compte que l'Estatut d'Autonomia és una llei orgànica que dins el Congrés de Diputats necessitava de l'acord d'UCD i PSOE perquè pogués anar enviant. I com que aquestes forces no volien que anàssim per la via del 151, només ens quedaven dues opcions: O dir no en volem (i ara no tendríem res) o anar a aconseguir el màxim que era possible per la via del 143. Jo crec que els homes de la UCD i el PSOE balears actuàrem responsabilitat, perquè la política no és voluntarisme. Un polític sempre ha de ser possibilista perquè les seves aspiracions xoquen amb unes realitats inevitables que devaluen les seves aspiracions. A més, a les Balears no tenim una entitat suficientment gran per imposar criteris, sinó que els hem de discutir i hem d'intentar convèncer perquè els

acceptin.

L'AJUNTAMENT DELS AJUNTAMENTS.

-Dins aquest marc autonòmic, podria explicar quina és la funció del Consell Insular de Mallorca que vostè presideix?

-En primera instància, el Consell Insular té les competències de l'antiga Diputació referides ara a Mallorca. Per això administra l'Hospital Psiquiàtric, la Llar de Vells, la Llar de Joventut i la d'Infància... A més, el Consell Insular és on conflueixen les peticions de col·laboració dels municipis. Ve a ser l'ajuntament dels ajuntaments. Per altra part, l'Estatut li dona un paper més alt: és una institució de la Comunitat Autònoma i, per tant, pot assumir competències que hagen estat transferides de l'administració central al Govern de la Comunitat Autònoma. Aquesta segona vertent encara està per desenvolupar; ara només funcionam encara com l'antiga Diputació. De totes maneres veig com els Consells Insulars (tant el de Mallorca com els de Menorca i Eivissa) agafen preponderància dins les Illes i per això la gent hi acudeix més que no al Govern Autònom. Això per una raó molt senzilla: el Consell Insular és un escaló més aprop de l'administrat i dels Ajuntaments. Tenguem present que l'autonomia té sentit quan atraca més l'administració a l'administrat.

-Quina línia d'actuació

s'ha marcat i quin projecte de país vol impulsar des del Consell Insular de Mallorca?

-El nostre objectiu és fer prendre consciència de poble diferenciant aprofundint dins la cultura i la llengua, i realitzar accions que millorin la situació dels pobles. El Consell Insular té la responsabilitat d'evitar que hi hagi ciutadans de primera i ciutadans de segona pel fet que uns visquin a Palma i altres en els pobles. La gent ha de poder tenir el mateix nivell de benestar tant a Palma com a la Part Forana. Això ho podem aconseguir donant fortes ajudes als pobles més petits perquè els ajuntaments puguin oferir als ciutadans el mateix nivell de servicis que tenen a Palma.

CIUTAT: UN CAP MASSA GROS.

-Quines han de ser les actuacions per revitalitzar econòmicament la Part Forana?

-Això és competència del Govern Autònom, no del Consell Insular, però crec que primer s'hauria de planificar l'agricultura i s'hauria d'incentivar tot allò que incrementa la producció del camp. A Mallorca tenim un consum molt important de productes agrícoles i ramaders per mor del turisme i s'ha d'intentar que el nostre camp subministri la majoria de productes al turisme. També és necessari descentralitzar Ciutat i, en la mesura que sigui possible, s'ha de treure la indústria als pobles. En aquest sentit s'hauria de potenciar la banda d'Alcúdia per fer una zona de rebuda de mercaderies al voltant del port; així no tot allò que entra i surt per via marítima hauria de passar per Palma. Pensem que en aquest moment Palma és un cap massa gros per a tot Mallorca.

LA MARGINACIÓ A MALLORCA.

-A Mallorca, sobretot a Palma, hi ha sectors marginats que viuen en condicions infrahumanes. Fins i tot, de tant en tant, mor gent pel carrer víctima de la

penúria econòmica i del rebuig social. Què fa el Consell per paliar aquesta situació?

-No està bé que jo ho digui, però la realitat és que la institució que més s'ha preocupat pel món de la marginació ha estat el Consell Insular. I això sense que sigui competència seva. Si avui tenim un Hospital de Nit on dormen 60 ò 70 persones que abans vivien en el carrer, on se'ls acull, se'ls dona sopar i un calor humà que abans no tenien, i on hi ha un programa mèdic de recuperació d'alcohòlics és perquè el Consell Insular se n'ha preocupat. També el Consell manté el centre del Puig d'Es Bous per a vells prematurs i també ha fet que hi hagi un lloc per a minusvàlids profunds. El Consell té una sensibilitat i una preocupació per la marginació que s'ha de destacar. Si aquesta sensibilitat la tenguessen altres institucions no hi hauria tants de problemes.

LA CAMPANYA PER LA LLENGUA.

-S'ha fet públic que el Consell pretén llançar una campanya a favor de la llengua. En línees generals, quins són els seus objectius?

-La campanya no va en cap manera a potenciar la nostra llengua en contra de la castellana, sinó que pretén fer igual el tractament d'una i altra llengua. Anam a fer normal la possibilitat d'usar indistintament el castellà i el català per fer qualsevol cosa (aquí ja ho feim així), però sense imposar res a ningú. Hem de procurar que la gent que no parla mallorquí pugui estimar-lo tant que el vulgui parlar. Sense imposicions s'ha d'animar la gent immigrada a incorporar-se plenament a la nostra comunitat perquè si no saben la llengua no poden arribar a la nostra cultura i a les nostres arrels. Amb aquests objectius intentam fer una campanya popular, que arribi a la gent, sempre amb la idea clara que el nostre mallorquí forma part de la llengua catalana, però que hi ha unes varietats insulars que s'han de mantenir.

LA ROTECCIÓ D'ES TRENC.

-Per què vostè demana que no s'urbanitzi Es Trenc?

-Vaig dir en el Parlament que darrera Es Trenc hi ha alguna cosa més que la defensa d'aquest espai concret. Efectivament, hi ha concepcions distintes sobre la situació de les Balears. En primer lloc hi ha una concepció que diu que hem d'invertir aviat perquè falta feina; però els qui defensen aquesta postura no tenen en compte que a la llarga això pot perjudicar Mallorca. Noltros, en canvi, pensam que a Mallorca l'oferta turística ha de conservar o incentivar tots els atractius que augmentin la demanda turística de cada dia més. Pensam que les zones verges que queden no s'han de degradar perquè aquesta degradació va en contra de l'objectiu de crear riquesa assegurada de cara al futur. La postura contrària és menjar molt avui i tenir gana demà. A partir d'aquesta posició, demanam la protecció d'Es Trenc perquè és un element important en quant a atractiu turístic i en quant que els mallorquins tenim dret a disfrutar de les nostres platges.

-Quina creu que és la millor forma legal de garantir aquesta protecció: parc natural, paisatge preservat...?

-De forma immediata s'ha d'evitar que s'urbanitzi Es Trenc. En segon lloc, en tenir segur que no s'urbanitzarà, s'ha de mirar quina és la millor forma legal de protegir-lo tant la construcció com de certs abusos de la gent que hi va. Però en aquest moment encara no sé dir quina és la figura legal més adequada per aconseguir-ho. Això ho estudiaria la comissió de parla-

ment que jo presidisc. I aquesta comissió ho ha de decidir en un temps curt a través del procediment d'urgència, però respectant les normes que regeixen el Parlament.

-En medis ecologistes s'ha denunciat que la formació d'aquesta comissió parlamentària, a l'hora de la veritat, no serà més que una argücia per retardar l'arribada d'una decisió definitiva i que això augmentarà les indemnitzacions que s'han de pagar a l'empresa...

-Personalment crec que no. Les indemnitzacions s'han de pagar quan hi ha un dret adquirit i ara només hi ha una expectativa de benefici perquè el pla parcial de la urbanització legalment no està aprovat. Per això, abans que el pla general d'ordenació urbana de Campos estigui aprovat i que la urbanitzadora tenguin uns drets adquirits, hi ha d'haver una solució presa de no construir. Així crec que les indemnitzacions no seran elevades. Ara bé, si hi ha indemnitzacions que siguin justes, s'han de pagar. Noltros defensam la propietat privada i l'economia lliure, i creim que s'han de pagar les indemnitzacions que corresponen, segons diran els tribunals.

UM I LA MANIFESTACIÓ ECOLOGISTA.

-Sorprèn bastant, i fins i tot resulta contradictori, que UM ara digui que s'ha de protegir Es Trenc i que quan hi ha hagut manifestacions pacífiques per demanar aquesta protecció, no hi hagi participat. Per què?

-UM per sistema no sol acudir mai a les manifestacions de carrer. En democràcia la raó està en el Parlament perquè allà és on hi ha els representants del poble. No obstant això, UM va dir en el Parlament que s'ha d'escollir la gent que surt al carrer si té raó. UM va creure que la gentada que va sortir a defensar Es Trenc volia dir que el poble hi estava identificat i que tenia raó. A partir d'aquest fet UM va demanar un dictamen a ICONA i un altre a un grup de tècnics independents per tenir la seguretat

que no actuava segons la pressió del carrer, i les conclusions a favor de la protecció d'Es Trenc varen ser les mateixes.

-Però si no hagués sortit aquesta gentada a defensar Es Trenc, Unió Mallorquina no hagués pres cap postura proteccionista...

-No se sap. Les coses són com són, mai no s'han de plantejar hipòtesis.

ALTRES ESPAIS A PROTEGIR.

Si al final s'aconsegueix la conservació d'Es Trenc,

significarà això que haurem arribat al límit de protecció d'espais naturals?

-No, el cas d'Es Trenc s'ha d'emprendre la protecció de tots els espais naturals que hi ha en el catàleg d'ICONA. Hem de tenir en compte que hi ha zones on la construcció no degrada, sino que millora. En el cas d'Es Trenc tenim un estudi que diu que si no fos pel procés de deteriorització de l'ecosistema de les dunes, una urbanització petita no seria perjudicial per al paisatge, però sí que ho seria per l'ecosistema. A altres zones, a l'hora de

construir s'ha de tenir en compte que no destruesqui el paisatge. En els casos que la construcció el millori, sí que s'ha de permetre construir.

UM DAVANT EL GOVERN AUTONOM.

-Essent UM el partit que té la clau a l'hora de dirigir els seus vots cap a AP o cap al PSOE i el PSM, perquè va col·locar els homes de Fraga en el govern autònom i no el PSOE?

-Un partit polític es deu als seus electors, i UM va arribar a la conclusió que el nostre electorat es decantava més per AP que pel PSOE a l'hora de votar un partit diferent, sempre i quan UM no es comprometés en una acció de govern. Per això donàrem suport al govern d'AP-PDP-UL, però ha quedat ben clar que no som solidaris amb la línia de govern que duen a terme: no participam en un govern de coalició. El PSOE volia un govern de coalició o res, i noltros no perquè en aquests casos el peix gros es menja el petit. Noltros volíem independència suficient per defensar el nostre programa, però també donant una garantia de governabilitat a les nostres illes. Per això, davant qualsevol moció de censura, UM té el vot compromès a favor del govern, perquè avui l'estabilitat de les illes passa per l'estabilitat del govern. Per altra banda, la nostra llibertat de moviment fa que l'actuació del govern conservador sigui molt més moderada i dirigida cap al centre. Davant aquesta estabilitat del govern, les crítiques dels socialistes cap a noltros són lògiques perquè UM ha impedit que ells estiguessin en el govern autònom i ara voldrien tornar en terra el govern amb la qüestió d'Es Trenc.

-Quin balanç fa de l'actuació global del govern Canyelles?

-No podem jutjar el govern per sis mesos de feina. L'hem de jutjar en haver complert els quatre anys.

-I del govern central?

-El govern del PSOE té una cosa molt positiva: governa. I no entraré ara a

valorar si ho fa bé o malament. L'important és que governi, encara que faci accions que m'agradin i altres no. Es indispensable que el programa del PSOE no és el meu, però és el que va agradar a 10 milions d'espanyols. Si el PSOE governa amb el seu programa és una cosa coherent que no es pot criticar, encara que a mi no m'agradi.

-Creu que el govern central asfixia econòmicament l'autonomia de les nostres illes, tal com diu AP?

-Cap dels partits d'àmbit estatal no tenen vocació autonòmica. Però no crec que el govern asfixii econòmicament les Illes. El govern d'una nació, quan fa política d'Estat, té la responsabilitat suficient per no fer política de partit. El que passa és que la lluita entre el poder de l'administració central —sigui del color que sigui— i el de la Comunitat Autònoma crea ficcions. Jo no crec en absolut que el Govern socialista de Madrid tenguí cap classe de mania especial contra les Balears.

EL REGIONALISME D'UM

-Unió Mallorquina es declara regionalista. Què vol dir això i quines diferències hi ha amb el nacionalisme?

-Un partit ha de ser reflex de la realitat social del poble que vol representar. Sostenem que a Catalunya hi ha un sentiment nacionalista important, però que a Mallorca no hi és. Jo dic de vegades, exagerant, que a Catalunya una persona va per les Rambles i diu "Som una nació" i la gent l'aplaudeix; en canvi, aquí, un senyor va pel Born i diu "Som una nació" i acaba en el Psiquiàtric. Però a Mallorca sí que hi ha un sentiment d'estimació de la terra que no s'ha de perdre. El PSM es diu nacionalista perquè vol recollir la gent que se sent com a tal. Noltros mos deem regionalistes per acollir la gran quantitat de mallorquins que sent el fet diferencial de Mallorca i que vol defensar "lo nostro", però a la qual el terme "nacionalista" els asusta.

Maties Garcias.

Ca'n TIA TALECA

VENDA DE PISOS I "DUPLEX" ESTIL MALLORQUI I APARCAMENTS

- *Entrada pel carrer Campos
- *Porter automàtic
- *Façana de marès amb persianes
- *Ascensor per als pisos i aparcaments
- *Pisos de 3 ó 4 cambres
- 2 cambres de bany completes
- fusta de nord
- trespol de ceràmica
- terrat comú a la darrera planta
- gran pati a la primera planta

INFORMACIO Y VENDA :

Tel. 66 02 79

Quan encetarem la nostra recerca entre la paperassa aldada dels prestatges i calaixos de la nostra RACONERA, una de les intencions que ens movien era la de reflexionar sobre l'existència d'incorreccions en el nostre vocabulari i assenyalar alguns dels mètodes per a detectar i així poder substituir els barbarismes per veus pròpies del català de Mallorca.

I el pas del dies, la redacció de llistes més o menys interessants i el comentari, entre rialler i anecdòtic sense cap intenció de perdona-vides o d'adoc-trinament per a el qual ni ens sentim capacitats ni es correspon amb el nostre tarannà, ens ha duit xano-xano a perdre de vista el bosc de tan ensenats com hem quedat amb la contemplació de l'arbre. En conseqüència, pot ser no estaria fora de lloc (a manera de suau penitència) imposar-nos una pausa en la tasca, agradable i desenscissadora a l'ens, de confeccionar llistes de mots (llistes, que, si Déu ho vol i Maria, tendran continuïtat) i fer el que en llenguatge d'executiu-agressiu ("made in caixò-dormissos") anomenariem un "flash back", o sia el que en paraules nostres de cada dia seria una **ulla-ja enrera** als nostres "xafardeigs" mensuals per tal de fixar-nos en algunes coses que hem assenyalat i altres que ens havien fet escorcollar la RACONERA: **com podem detectar els castellanismes?** Es aquest un objectiu previ a l'essencial que pretenem: netejar la nostra llengua d'allò que

gens no li manca.

El que precedeix era la intenció amb que l'ingenu copiadore-mensual de llistes anava a enllestir les quatre bestieses amb que, a manera de lleure, té el mal costum d'entretenir-se i avorir-vos lectors pacients (si és que existiu) quan, quasi bé d'esma comença a regirar aplecs i fulls que sobre la RACONERA s'amuntegaven. Quin no seria el seu esglai quan els seus ulls, coberts de vidres gruixats, es detingueren per un moment sobre uns mots: "CORRECCIO I PURESÀ", títol d'una de les fitxes que componen una obra concebuda per a l'ensenyament de la llengua catalana ("El català en fitxes", de J. Ruai i Vinyet, tercer volum, Barcelona, 1976). Com a anell al dit li vengueren aquelles retxes al pere-rós copista perquè en l'esmentada fitxa s'esbrina, sistematitzada amb una encertada perspectiva didàctica el que era el motiu de la preocupació d'aquest mes: **la detecció dels castellanismes**.

I fent ús de part del que allà es diu passarem sense més interrupcions al "flash-back" (oh, la, la...!). Podem, si volem, considerar com a senyals indicatives de castellanisme (en aquells casos en que es tracta de barbarismes "palesos", és a dir, evidents) les particularitats següents:

1) La pronúncia castellana de certes lletres:

-La A i la E, sense accentuar: com algunes que hem anotat a les nostres llistes: ALAMBRE, BOVEDA, MIMBRE, TRAJE,

XISTE, PASTEL, AVE...

-El so de J (castellana, vius) ha d'esser un avís estrident. Deixem de banda, en conseqüència, els mots on aquest so figuri, encara que presentin aparentment una certificació notarial de mallorquinitat (serà falsa) són forasters: tant en el cas dels noms (ALHAJA, TEJANOS, AJEDRES, JAQUE, JAMON, JERES..., com en els dels adjectius (LUJOS) o formes verbals (DESPEJAR, ARROJAR, DESPEGIS...)

2) Per les terminacions (a les quals ens hem referit sovint a la RACONERA) tals com:

-Paraules acabades en -o (sense accent). Aquesta incorrecció, a vegades serà fàcil d'evitar si recordam que:

a) Moltes de les paraules que acaben amb aquesta lletra O tenen la seva equivalència en castellà en paraules exactament iguals però sense aquest so final: MARCO (marc), TUBO (tub), CASCO (casc), CAMELO (caramel), INDIO (indi), PLATANO (platan)...

b) Altres paraules amb -O final tenen en la nostra llengua les corresponents formes molt semblants: CAVALLITOS (cavallets), LLOMI (lloim), BOLSO (bossa), GLOBO (globus)...

c) Finalment tenim paraules amb O final a les quals correspon una forma catalana completament distinta a la castellana: BOLLO (panet dolç), CALDO (brou), BOCADILLO (pa amb..., entrepa), PATO (ànnera)...

-De les terminacions en -ILL, -ON, -URA n'hem fet una bona sèrie de comentaris (PELETILLA, paleta; BALON, baló; HETXURA, forma).

-Ens hem de fixar també en aquestes altres:

-IN: FUTBOLIN (futbolí)...

-EZ: (encara que les pronunciem en -es) IDIOTEZ (idiotesa), INVALIDEZ (invalidesa).

-IS: CRISIS, TESIS, CATEQUESIS (hem de suprimir la -s final: crisi, tesi, catequesi. En aquests exemples hem de pronunciar sonora la -s intervocàlica: crisi (com a "rosa") i no crissi (com a "son").

3) També serà senyal inequívoca de castellanisme la presència dels diftongs -UE- (CUENTO, conte) i -IE- (LIMPIEZA, neteja) VIVIENDA, habitatge).

Ja n'hi haurà prou per avui de "consells" lèxics. Si els seguim és ben segur que tot ens anirà a "las mil maravillas" (o si ho trobeu, "a cor que vols, cor que desitges"). Ens bastarà estar "al tanto" (o si voleu "fer el cap viu") i sense temors o respectes humans bajans posar-nos "manos a la obra" ("fil a l'agulla"?), procurant no fer "alardes" (o tal volta presumir, estufar, bravejar...) i ni "Molt menos" (o per ventura "ni de molt") estar empegueïts de anomenar a cada cosa amb el seu nom. Anim i "endavant ses atxes".

Desembre 1983

CA'N MATIES
BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES
BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

ECOLOGIA:

per *Xanthium Spinosum*

I ARA?

Així acaba la vida i comença el sobreviure

El document fou escrit fa 122 anys. L'autor, és Seattle, cap de la tribu Suwamish dels territoris del nord-est dels Estats Units que ara formen l'Estat de Washington. Es tracta d'una carta que envia Seattle l'any 1855 al President Franklin Pierce com a resposta a la compra de les terres dels Suwamish.

El capitost de Washington ha enviat a dir que vol comprar les nostres terres. També ens envia paraules d'amistat i de bona voluntat. Apreciam la seva

gentilesa perquè sabem que la nostra amistat, en canvi, no li fa falta. Considerarem aquesta oferta, perquè sabem, que si no ho feim així, l'home blanc podrà venir amb les armes de foc i predre'ns la nostra terra. El capitost de Washington podrà confiar en tot el que diu Seattle amb la mateixa certesa amb la qual els nostres germans blancs podran confiar amb la tornada de les estacions. Els meus mots són immutables, com els estels.

¿Com podeu comprar

o vendre el cel, el calor de la terra? Aquesta idea ens sembla ben estranya. No som amos de la frescor de l'aire ni de la lluentor de l'aigua. ¿Com ens ho podreu comprar? Ho decidirem oportunament. Heu de saber que cada partícula d'aquesta terra és sagrada per al meu poble. Cada fulla, cada platja arenosa, cada boirassa dins el bosc obscur, cada claur i cada insecte amb el seu brunzit són sagrats en la memòria i experiència del meu poble. La saba que circula als arbres porta les memòries de l'home de pell roja.

Les morts de l'home blanc s'obliden de la terra nadiua quan se'n van caminant cap a les estrelles. Els nostres morts mai no obliden aquesta terra, bella, perquè ella és la mare de l'home de pell roja. Som part de la terra i ella ho és de nosaltres. Les flors fragants són germanes nostres: el cérvol, el cavall, l'àguila majestuosa són germans nostres. Les crestes rocoses, les sa-

bes de les praderies, el calor corporal del poltre i l'home-tots pertanyen a la mateixa família.

Per això, quan el Gran Capitost de Washington envia a dir que desitja comprar les nostres terres, és molt el que demana. El Gran Capitost envia a dir que ens reservà un lloc perquè poguem viure còmodament entre nosaltres. Serà ell el nostre pare i nosaltres serem llurs fills. Per això considerarem l'oferta de comprar les nostres terres. Però no serà fàcil perquè aquestes terres són sagrades per a nosaltres. L'aigua lluent que corre pels rius no és només aigua sinó la sang dels nostres avantpassats. Si us venem aquestes terres hauréu de recordar que són sagrades i hauréu d'ensenyar als vostres fills que ho són i que cada reflexe fantasmal a les aigües clares dels llacs, parla d'esdeveniments i records de la vida del meu poble. El murmur de l'aigua és la veu del pare del meu pare.

Els rius són germans

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUDES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

ISLEÑA DE MOTORES, S. A.
Concesionario Oficial

COLABORADOR

TALLERS LLUCMAJOR

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

Cristaleria Llucmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

nostres, calmen la nostra set. Porten les nostres canoes i alimenten els nostres fills. Si us venem les nostres terres, haureu de recordar i ensenyar als vostres fills que són germans nostres i vostres, haureu, d'avui en davant donar als rius el tractament bondadós que donàrieu a un germà.

ELS SALVATGES NO COMPRENEN LES COSES

Sabem que el blanc no comprèn la nostra manera de ser. Li és ben igual un tros de terra que l'altre perquè és un estrany que arriba de nit a treure de la terra allò que necessita, la terra no és germana seva sinó un enemic. Quan l'ha conquerit, l'abandona i continua el camí. Deixa, rera ell, les sepultures dels seus pares sense que no l'importi. Oblida la sepultura dels seus pares i els drets dels fills, sense que no l'importi. Treu de la terra als seus fills sense que no l'importi. Tracta la seva mare, la terra, el germà, el cel, com si fossin coses que es podem comprar, robar i vendre, com si fossin xotets i bolletes de vidre. La seva insaciable apetència devorà la terra i deixarà només un desert.

No ho comprèn. La nostra manera de ser és ben diferent de la vostra. La vista de les vostres ciutats fa mal als ulls de pell roja. Però per ventura és així perquè el pell roja és un salvatge i no comprèn les coses. No hi ha cap lloc tranquil a les ciutats del blanc, cap lloc on pugui sentir-se desplegar-se les fulles a la primavera o rossar les ales d'un insecte. Però per ventura és així perquè som un salvatge i no puc comprendre les coses. El renou de la ciutat sembla insultar l'oida. ¿I, quina casta de vida és quan l'home no és capaç de sentir el solitari crit de la garsa o la discussió nocturna de les granotes envoltant la llacuna? Som un home de pell roja i no ho comprèn. Els indis ens estimam més el so suau del vent que fa jocs a la cara del llac i l'olor del ma-

teix vent, purificat per la pluja del migdia o perfumat per la fragància dels pins.

L'aire és quelcom bell per a l'home de pell roja perquè totes les coses comparteixen el mateix alè: l'animal, l'arbre i l'home. L'home blanc sembla no sentir ni l'aire que respira. Igualment que un home agonitzant durant molts dies, s'ha tornat insensible a la pudor. Però, si us venem les nostres terres, heu de recordar que l'aire és preciós per a nosaltres, que l'aire comparteix l'esperit amb tota la vida que substenta. I si us venem les nostres terres, heu de deixar-les apart i manterni-les sagrades com un lloc al qual podrà arribar fins i tot l'home blanc per assaborir el vent dolcificat per les flors de la praderia.

NOSALTRES SOM FILLS DE LA TERRA

Considerarem l'oferta de comprar les nostres terres. Si decidim d'acceptar-la, posaré una condició: que l'home blanc haurà de tractar els animals d'aquestes terres com germans seus. Som un salvatge i no comprèn un altra mode de conducta. He vist millers de búfals que es podrien sobre les prades, abandonats, per l'home blanc que els va disparar des d'un tren en marxa. Som un salvatge i no comprèn com el fumejant cavall de vapor pot ser més important que el búfal al qual només matam per tal de sobreviure. ¿Què és l'home sense els animals? Si tots els animals desapareixessin, l'home moriria d'una gran solitud d'esperit. Perquè tot el que succeeixi als animals, succeirà prest també a l'home. Totes les coses tenen relació entre si.

Vosaltres heu d'ensenyar als vostres fills que respectin la terra, heu de dir als vostres fills que la terra és plena de la vida d'avantpassats nostres. Els heu d'ensenyar tot allò que hem ensenyat als nostres. Que la terra és

mare nostra. Tot el que fa efecte a la terra afecta als fills de la terra. Quan els homes escupen en terra, s'escupen a si mateixos.

Així ho sabem: la terra no pertany a l'home, sinó l'home pertany a la terra. L'home no ha teixit la teranyina de la vida: només n'és un aguller. Tot el que faci a la teranyina s'ho fa a ell. Allò que passi a la terra passarà als fills de la terra. Ho sabem. Totes les coses estan relacionades com la sang que uneix una família.

Ni el home blanc, el Déu del qual passeja amb ell d'amic a amic, no pot esser absent del destí comú. Per ventura son germans, després de tot. Ho veurem. Sabem una cosa que tal volta l'home blanc descobrirà algun dia: que el nostre Déu també es el seu. Ara pensau que sou els amos d'Ell tal i com voleu ser amos de les nostres terres: però no ho podreu ser. És el Déu de la Humanitat i la

SEVA compassió és la mateixa per a l'home de pell roja i per al de pell blanca. Aquesta terra és preciosa per a Ell fer-li mal significar mostra rebuig cap al Creador. Els blancs també passaran, per ventura abans que les altres tribus. Si contaminau el vostre llit, morireu alguna nit sufocats pels vostres propis fems. Però encara en la vostra darrera hora us sentireu il·luminats per la idea que Déu us va portar a aquestes terres i us va donar el domini sobre ella i sobre l'home de pell roja amb algun proposit especial. Tal destí és un misteri per a nosaltres perquè no comprenem què serà quan els búfals siguin exterminats, quan els pòltres salvatges hagin estat domats, quan els racons més petis dels boscos exhalin olor d'home blanc, quan els turons siguin tancats per un eixam de filferros parlants. On és el bosc espès? Ha desaparegut. Així acaba la vida i comença el sobreviure.

JOIERIA - RELLOTGERIA Born, 7 Tel. 66 02 75
COMPOSTURES
Olegario
TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO
Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

SERVICIO DE PINCHAZOS Y NEUMATICOS

Estrenam any. 1.983 mos va donar un adéu definitiu i allò que desitjam es falcó i també es secretari, es mussolet, és desitjar-vos un feliç Any Nou a tots es subscriptors, lectors i simpatitzants de sa revista. I ja que som dins festes Nadal·lenques, hem d'agrair es gest de s'Ajuntament de tenir especial cura amb s'il·luminació extraordinària de Nadal, però, en es parèixer, es responsables se passaren un poc i ses gar-

landes lluminoses augmentaren una miqueta an es carrer Antoni Maura: "por qué será?".

Es meus parents falcons peregrins estan d'enhorabona. A la fi, es responsables de Cultura d'es Consistori han iniciat es treballs per tal d'evitar sa desaparició de sa Torre de s'Estalella. Es seu apuntament és una primera mesura per després iniciar sa restauració. Esperem que

es responsables municipals sàpiguen tocar ses tecles necessàries per trobar ses subvencions corresponents per cobrir s'elevat pressupost de ses obres de restauració.

"Haurem d'anar alerta" diu es mussolet, si decidim volar per "sa Marina". Fins ara solament havíem de vigilar qualche escopeter que dispara contra tot "bitxo" que se mou o vola, però d'aquí endavant es falcons, haurem d'anar amb peus de plom, no sigui cosa que sa futura base militar sigui una realitat amb míssils i tot que, encara que s'anomenin de "baixa cota", no me'n fii gens.

Supòs que tots ja hauréu escrit sa carta an els Reis. Jo també l'he escrita, i ben llarga! demanant moltes coses: que ses aigos s'arreglin d'una vegada i així s'acabaran es clots d'es carrers de la vila; que s'anarquia de ses construccions de foravila tengui una solució i sobretot que canviï sa truita i surtin nous llocs de feina; que no augmenti es preu de sa benzina; que es ministre Boyer s'oblidi un poc de noltros, etc... Però tenc por que els Reis no pensin que m'he passat. Me conform que me'n cedesquin una. Molts d'anys a tots!.

CA'N BERNAT

TV COLOR
16" - 12 volts (bateria) i 220 w.

Carrer Sant Miquel, 51
Tel. 66 09 92 LLUCMAJOR

ELECTRICA

Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

*Comunica als clients i amics
l'obertura del nou establiment
al carrer de Sa Fira, 3
destinat a la venda de:*

- ELECTRODOMÈSTICS
(PHILIPS - NEWPOL - FAGOR - PANASONIG - SHARP - etc.)
- ARTICLES D'ELECTRICITAT EN GENERAL
- OBJECTES DE REGAL
- LLISTES DE NOCES

Continuant els habituals serveis de:

Instal·lacions elèctriques
Servei Tècnic

Sistemes d'alarma i seguretat anti-robo

Instal·lacions d'energia solar

i ofereix un nou

VIDEO CLUB

on podràn trobar les mes recents novetats,
i triar entre mes de

5.000 Títols

de pel·lícules originals i legalitzades

Sa Fira, 3 (Abans, Galeria Moderna) - Tel. 661901

LLUCMAJOR

ELS ESTELS DE L'AVIOR

Qui de vosaltres mai no ha quedat embadalit, qualche vespre mirant els estels?

Antigament, la gent de foravila els coneixia prou bé i els pastors a l'estiu, mentre guardaven el ramat d'ovelles els consultaven i sabien si faria bon any, si plouria...coneixien el bon temps per sembrar els arbres, o el julivert si feia bona lluna. Tot això, per desgràcia s'ha anat perdent i avui ja és molt difícil de trobar una persona que recordi alguns d'aquests estels.

Però un dia, parlant amb l'amo en Guillem d'es Rafal Nou, sorgí aquest tema i ens va dir que ell en sabia un parell, de manera que un vespre pegàrem un bot an es Rafal i asseguts al terrat, intentàrem situar aquests vells noms sobre una carta estelar, encara que no es recordà de tots i amb tota la gent que hem parlat només han conegut els mateixos que l'amo en Guillem. Sabem que n'hi ha més, però potser que a l'hora d'ara ja estiguin perduts per a sempre.

El primer estel que vérem va ser en "GARBES CLARES":

Creim que es tracta de Venus, a causa de la seva brillantor especial i de l'aparició cada cinc o més anys; és el primer que surt. El podem veure a ponent, just quan el sol ja està més de mig colgat. L'amo en Guillem ens va dir que quan surt aquest estel és senyal de mal any, i que plou poc. Aquest estiu passat,

que ha plogut tan poc, cada vespre ha estat present, més lluent que mai, i els entesos s'han cansat de veure'l. Esperem que aviat fugi i comencin les bruses.

"TRAMUNTANA" correspon a l'estrella "Polaris" (polar) i és la darrera de la coa de la "Ursula Minor" (O. menor), indica sempre el nord i és fixa.

"SES TRES MARIES" surten per Llevant i quasi sempre estan en línia recta. L'amo en Guillem només les ha vistes un pic en la vida desbaratades (l'any de la neu). Creim que estan per devers Orion situades en línia recta quasi vertical damunt les

"CÀBRELLES" i formades per les estrelles PLEIADES, ALDEBARAN i BELLATRIX.

"SES CABRELLES": Surten també per Llevant, baix de "SES TRES MARIES". Són un grup espès d'uns deu: petits estels, quan fa més bon veure-les és a l'estiu, devers Sant Jaume i a mitja nit. Estan vora l'estrella d'ALNILAM.

"ES SET FRARES" corresponen a la Ursa Major (O. Major), composta per ALKAID, ALIOTH, DUBHE i 4 estels més; són més o menys fixes i estan baixes. Surten entre tramontana i Mestral, sota la Ursula Minor.

"ES CINC". Com el seu nom indica, són cinc estels dels quals no es recorda la seva funció, però tenien un mite important. Són fixes i creim que es refereixen a CAMELOPARDALIS, si bé es mou un poc segons la informació de l'amo en Guillem són cinc estels a llevant de la tramontana (Polaris) i que estan un poc més amunt, només es pot tractar d'aquestes.

"SA CARRERA DE SANT JAUME". És el conegut "Camino de Santiago" o "Via Lactea". Existeix la llegenda que Sant Jaume vengué a Espanya seguint aquest camí, cosa probable perquè a l'estiu de ple marca Llevant-Ponent.

M. Mut
M. Mascaró
P.F.Torrens

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa. 37
Teléfono 66 04 69
LLUCHMAYOR - Mallorca

CARPINTERIA

Forteza

MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO - FABRICACION PROPIA

Fábrica:
Ctra. Campos, Km. 24'700 - Telf. 66 00 81

Exposición:
Calle Campos, 30 - Telf. 66 03 85

LLUCHMAYOR (Mallorca)

Muebles

JAUME

Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCHMAJOR (MALLORCA)

esports

C.D. España - I Preferent

EL REI DE L'EMPAT

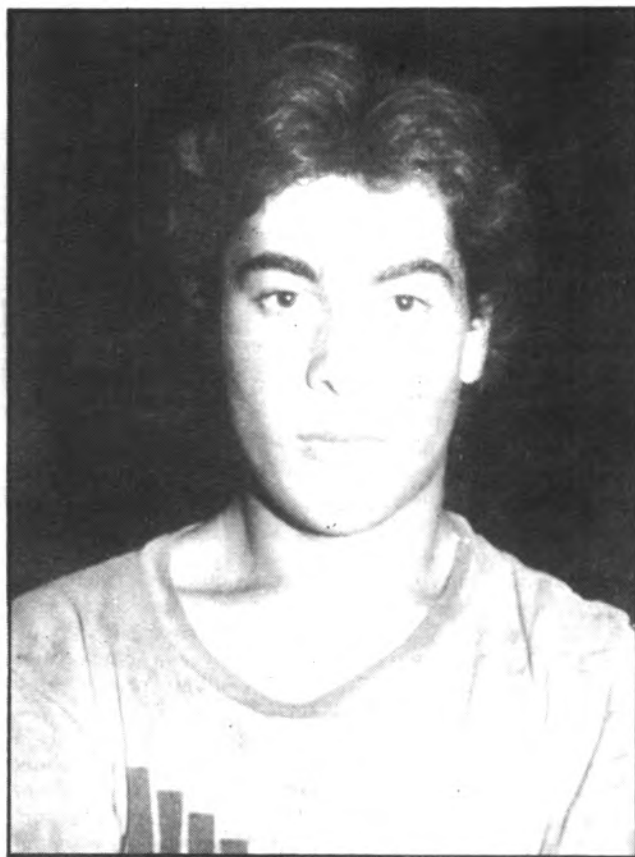
Al nostre número anterior titolàvem la crònica "BE A LA DEFENSA, MALAMENT A L'ATAC" i ens podem reafirmar després d'haver sobrepassat l'equador de la lliga.

Quan escrivim aquestes línies, en aquestes altures hom ja pot començar a calcular allò que pot donar de si el C.D. "Espanya". Tenim un fort bloc defensiu, el segon menys golejat del grup, amb només 16 gols encaixats en les 18 jornades. Només l'Alaró, líder destacat, té millor defensa que els nostres representants havent rebut 11 gols als mateixos encontres, o sigui, cinc menys que la meta que habitualment defensiva en Marc Vidal. En canvi, en el que es refereix a gols aconseguit són molt pocs essent fins a la data l'equip menys realitzador del grup, juntament amb la U.D. Petra; amb 15 gols materialitzats.

Però allò que vertaderament destaca el quadre entrenat p'en Joan Colom és la gran quantitat d'igua-

lades aconseguides fins al moment, deu en total, la qual cosa el converteix en el "rei de l'empat".

Des darrera informació empatar a casa (1-1) contra el líder (Alaró) en un partit que tengué com a protagonista l'àrbit Mercader al concedir la igualada visitant —no podem parlar de gol perquè no n'hi va haver— en un baló que mai no va arribar a transpassar la línia de meta. Però les condicions físico-oculars de l'home de negre tornaren fallar, i a l'"Espanya" li llevaren un positiu totalment injust. Va començar marcant el nostre equip amb un gol d'en Vicente. Set dies després es repetia el resultat a Bunyola amb un gol blau marcat p'en Garau amb combinació amb el defensa contrari. El partit següent es va fer a casa contra el Llosetenc perdent per 0-2 i jugant, a més, molt malament. Aquest fou el segon partit on es perd dins Lluçmajor. Les absències d'en B. Vidal, Marc, Sbert i Monserat foren massa importants.

Joaquim Janer Manresa, defensa del C.D. España.
(Foto Clar).

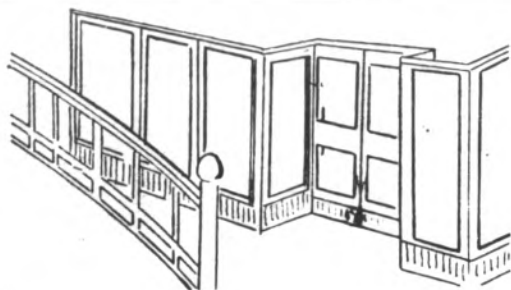
Tres dies després es perdia a Petra (1-0) donant d'aquesta manera la primera volta per acabada.

Jugats: 17
Guanyats: 3
Empatats: 9
Perduts: 5
Gols a favor: 15

Gols en contra: 16
Punts: 15.

I finalment, destacarem, en el primer encontre de la IIa. volta, l'empat a zero al camp de l'Andratx, contra aquest equip, el segon classificat del grup.

Joan Quintana.

FERROS ARTISTICS
I FORJATS

ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Miquel Sacares, entrenador del C.F. Lluçmajor.

I Regional

C.F. LLUCMAJOR

Poques coses cal ressenyar des de l'últim article que demostrin millorança per a aquest club. El darrer partit, jugat al camp del J. Sallista d'Inca corrobora la dificultat que té l'equip per guanyar un encontre. Després de 80 minuts d'anar per davant en el marcador per un gol a zero, la deessa fortuna ens girà l'esquena i en deu minuts en Joan Garí va haver de treure dos balons de dins la porteria, gols aconseguits, almanco un, en falta prèvia que l'àrbit no pità. Amb una situació tan crítica com desesperada el Lluçmajor, ja no sols es veu impotent per fugir de la cua, ja que per això fa falta un miracle, sinó que no pot aconseguir una victòria que ha tengut en més d'una ocasió en les mans. Però irremeiablement i per les circumstàncies que siguin no pot aguantar fins al minut noranta.

Ja dèiem que poques

coses han canviat, solsament resta lluitar fins al terme del campionat per complir el compromís de la lliga; però sempre en la il·lusió de fer-ho el millor possible, intentar estructurar un esquema de joc pel futur que alguns han dit inexistent per la pronte desaparició del club, però hem de fer vots perquè això no passi, malgrat el moment tan difícil que travessa. La manca de moral que ha pres l'ànim dels jugadors fomenta un abandonament per complir en els compromisos adquirits i la il·lusió pel futbol-sala ja que en alguns casos els entrenaments siguin pocs concurrts, de jugadors que prefereixen anar a jugar amb la pilota petita abans que entrenar-se.

I res més, són els sins d'anar al darrer lloc. Que el 84 sigui més venturós.

JAUME.

Juvenils C.D. España

S'HA ARRIBAT A L'EQUADOR DE LA Lliga

Quan aquest número arriba a les mans del lector, ja s'haurà jugat, és segur, el partit C.F. Porto Cristo C.D. España amb el qual s'haurà finalitzat la primera volta del campionat.

A l'hora d'escriure aquest comentari, els nostres juvenils figuren en un quart lloc amb els mateixos punts que el tercer classificat, C.D. Algaida; a dos del C.D. Olímpic B i a cinc de la U.D. Porreres, segon i primer classificats respectivament.

Des de la darrera informació el nostre equip ha vençut la U.D. Petra (3-1) al Municipal llucmajorer. Seguidament, arribà la visita del líder Porreres que vencé per la mínima (1-0) en un partit carregat d'incidentes amb l'àrbit com a protagonista el qual va expulsar l'entrenador A. Vidal a més de dos jugadors visitants i un dels llucmajorers. Amb inferioritat numèrica a les files, l'"España" va oposar una dura resistència però al final les circumstàncies li negaren un punt que per mèrits s'havia guanyat. I de

Miquel Angel Salom Vicens, juvenil del C.D. España.

tornada, en un partit jugat a casa, contra el C.D. Artà el qual ocupa una bona posició a la taula, però que seria vençut (2-1) encara que fos per la mínima diferència. Per acabar, i novament al camp llucmajorer, es va doblegar el Badia de Cala Millor (3-1).

I perquè serveixi de referència donarem la classificació general dels cinc primers, que seran segurament els que lluitaran per a l'ascens.

JOAQUIN.

	J	G	E	P	GF	GC	P
U.D. Porreres	14	11	2	1	29	10	24
C.D. Olímpic B.	14	10	1	3	28	11	21
C.D. Algaida	14	9	1	4	43	23	19
C.D. España	14	9	1	4	35	20	19
C.F.P. Cristo	14	9	0	5	49	23	18

Sabates Can Gramet

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

*C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR*

Infantils C.D. España**ES MANTEN AL CINQUE LLOC**

Vos havíem parlat de la forta golejada (11-0) que els nostres infantils infringiren a la U.D. Sóller, darrer classificat del grup. Idò bé, després es va haver de visitar el C.D. La Salle de Manacor que ostenta el liderat i on es va perdre (2-1) per la mínima diferència. Una setmana després es jugà al Municipal de Lluçmajor contra el C.D. Joventud Sallista el qual es va vèncer per dos gols de diferència (2-0) donant d'aquesta manera peç acabada la primera volta del campionat que ha quedat —en el que es refereix als cinc primers classificats— de la manera següent:

	J	G	E	P	GF	GC	P
C.D. La Salle (Manacor).	13	11	1	1	57	8	23
C.D. Felanitx	13	10	2	1	57	10	22
U.D. Poblense	13	9	3	1	45	9	21
C.D. J. Dep.	13	9	2	2	40	14	20
C.D. "España"	13	7	3	3	26	13	17

Rebassat ja l'equador del campionat el primer partit es tornà jugar a casa i els setanta minuts acabaren amb empat a zero gols. Però aquest positiu que es perdé es tornà recobrar, una setmana després, dins Petra contra el titular d'aquest nom aconseguint una altra igualada a 1 gol. I ara, a esperar el visitant de torn per al 7 de gener que no serà més que la U.D. Alcúdia i al qual s'haurà de guanyar si es vol conservar aquest cinquè lloc del campionat Infantil de I Regional que ja ha entrat de ple dins la segona volta.

QUINTANA.

Alevins C.D. España**LA CATEGORIA ESTA EN PERILL**

Malament del tot li va les coses als nostres representants més petits que ocupen el darrer lloc del campionat aleví de I regional (grup B). Fins a la data només han aconseguit vèncer als de la U.D. Barracar, en el Municipal llucmajorer, que ja que hi som, podem dir que és l'altre colista, amb els mateixos punts que l'Espanya.

Perilla la categoria com no havia succeït mai des de que es varen iniciar aquests alevins. Els nostres amics Bujosa i Manresa tenen una dura tasca per davant per tal de salvar l'equip del descens quan manca una mica més de mitja volta per acabar el campionat. Per a aquesta salvació és necessari, en primer lloc, no quedar els darrers i si quedassin penúltims només hauria de descendir un equip ja que encara que en toquin devallar dos, podria ser el darrer classificat i imaginàriament el Marratxí que a pocs partits de donar començament la lliga es va retirar de la competició.

A l'hora d'escriure aquestes línies encara manquen dues jornades perquè acabi la primera volta, hi ha temps per rectificar els errors i resultats que com veurem a continuació no han estat gens favorables:

Escolar, 3 - España, 0
Espanya, 1 - Felanitx, 2
B.R. Llull, 5 - España, 0
Avance, 2 - España, 1
Espanya, 3 - Barracar, 0
J. Sallista, 2 - España, 0
Espanya, 0 - Santanyí, 3
J.D. Inca, 10 - España, 0
Espanya, 1 - Olímpic de M, 1
Poblense, 4 - España, 0
S. Jaume, - España ?
Espanya - Badia C. Millor?

C.D. ESPAÑA.

Partits Jugats: 10

Guanyats: 1

Empatats: 1

Peduts: 8

Gols a favor: 6

Gols en contra: 32

Punts: 3

Aquests sis gols han estat marcats per S. Martí (3), Garau (2), i Carmona (1).

J.Q.C.

**SOMOS
LA RADIO QUE
MAS ESCUCHA**

Que una radio hable, no es nada sorprendente. Es lo normal.
La cosa cambia cuando una radio, además de hablar, escucha.

Eso sí es una sorpresa.
Y bien agradable para ti.
Imagínatelo:
Una radio en la que tú tienes voz. Y voto.

Que te informa de lo que tú quieres informarte.
Y que te entretiene con lo que tú quieres entretener.

Pues esa es la radio que estamos haciendo en Radio Popular. Una radio con el micrófono abierto para ti. Una radio viva las 24 horas del día.

Una radio con Luis del Olmo, Alejo García, Encarna Sánchez, Pedro Pablo Parrado y otros 700 profesionales haciendo programas para ti.

Programas realmente populares. Programas que tienes que oír.
Y que te van a escuchar.

O.M. 1.224 KHz

F.M. 97'5 MHz

RADIO POPULAR
La radio encendida

LLUCMAJOR

PUIG

SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

FUTBOL SALA

Mancant cinc jornades per acabar la primera volta, és opinió generalitzada que aquest campionat local haurà arribat a terme. La finalització prematura, sense segona volta, es deu a que molts d'equips (deversatorze) s'han acollit a la Federació de Futbol-Sala, reglamentant així la seva actual situació, d'una manera oficial. Aquesta quimera de federar-se ha estat amb la intenció de poder emprar les instal·lacions del Poliesportiu, ja que hi havia el rumor, que els equips federats tendrien preferència a l'hora de jugar al Pavelló. Nosaltres, podem desmentir aquesta idea, perquè el regidor d'esports, Joan Puigserver, en una xarxa informal, comentà que a Lluçmajor tots els equips tenen dret a usar les instal·lacions municipals, estiguin o no federats, sempre i quan ho sol·licitin i hagi horari per utilitzar-les.

Evidentment, estar federats, no és un requeriment de privilegi de cara al Poliesportiu, creim que la decisió del Consistori és encertada perquè no preferix ni discrimina ningú.

La recent formada Federació de Futbol-Sala pretén la reestructuració d'aquest esport, amb la seguretat que la seva subsistència depèn únicament i exclusivament de comptar amb un nombrós grup d'equips afiliats.

La xifra monetària per club afiliat oscil·larà prop d'unes 20.000 pts. i els jugadors tendran assistència mèdica en cas de lesions. La resta serà ben igual: es jugarà un campionat local federat i tal vegada el campió jugarà les fases provincials amb els campions d'altres pobles; però hem de rebutjar, d'entrada, la idea de privilegi pel sol fet de federar-se.

Quant al campionat ac-

tual, el capdavanter continua essent el PUB SURO'S, seguit de T. MIR, P. OBRER, GRAN VIA,

MALLORQUIMICA i REDA essent el darrer lloc per l'equip de PUB S'ELEFANT.

JAUME.

Colombòfila

TORNEIG DE NADAL 83

Amb la celebració del tradicional concurs de Nadal, en el Club Colombòfil de Lluçmajor s'han iniciat les activitats de la temporada 83/84, després d'aquest mesos d'obligat descans dels coloms missatgers.

Setze colomistes han participat en aquest torneig de Nadal 83, on no hi ha mancat emoció a causa dels constants canvis en la classificació general. Fins a la darrera prova, no s'ha decidit el guanyador de les 25.000 pessetes que hi havia de premi per al primer classificat.

Aquest torneig ha constat de les següents amollades: Felanitx, Sant Llorenç, Cala Ratjada, Can Picafort, Cala Sant Vicenç, Port de Sóller i Sant Elm.

Els guanyadors d'aquestes proves foren els següents: J. Vidal, B. Vadell, F. Rosselló, X. Janer, B. Vadell, A. Oliver i F. Rosselló.

Per suma de temps de totes les proves va resultar guanyador d'aquest Nadal 83, en B. Vadell seguit d'en F. Rosselló i d'en S. Balles-

ter.

Hem de destacar la par-

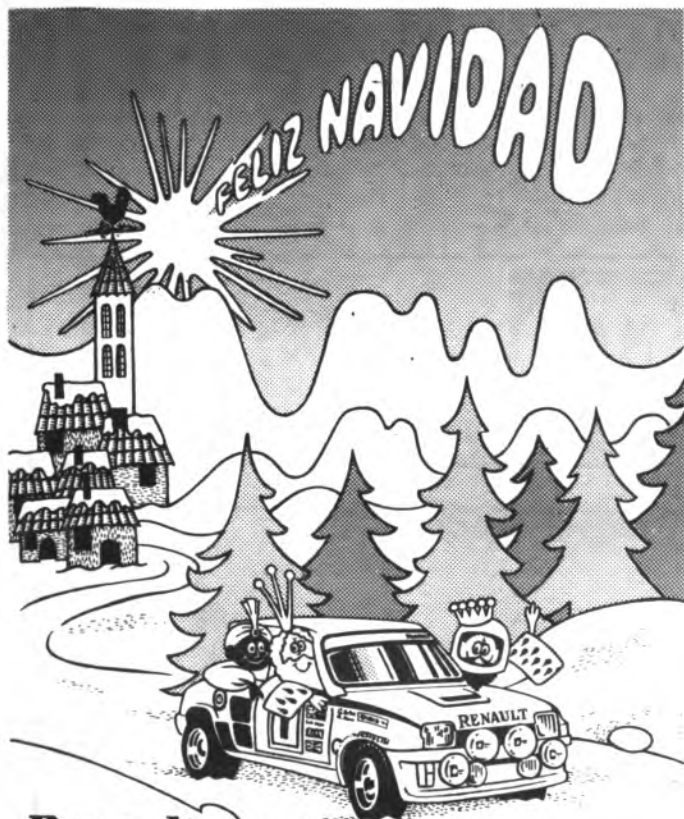
J. Contestí, primer juvenil classificat.

ticipació dels juvenils J. Contestí, J. Costa i B. Miralles que concursaven per primera vegada i han donat bastanta guerra als més experimentats.

No podem deixar de fer constar la bona organització d'aquest torneig i agrair a n'Antoni Oliver, President de Concursos del C.C. Lluçmajorer, els sacrificis que representa haver de desplaçar-se cada dia de concurs per amollar els coloms participants des del punt de partida.

Desitjam que aquest torneig de Nadal conservi la popularitat que ha anat adquirint i tenguí continuació durant molts anys.

Bernat.

Renault

BARTOLOME JAUME NADAL

Hispanidad, 17 - 19
Teléfono 66 01 40
LLUCMAJOR (Balears)

Exposició a s'Arenal:
C/. Sant Cristófol, 5
Tel. 26 010 01

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Entre noltros

NAIXEMENTS -4-

- Jaume Blascos Gómez, fill de Miquel i Encarnació, nasqué dia 23-11
- Pere-Antoni Salvà Sequí, fill de Joan i Teresa, dia 2-12
- Joan Crespí López, fill d'Antoni i Antònia-Maria, dia 6-12.
- Manuel Sánchez Picó, fill de Manuel i Isabel-Maria, dia 12-12.

MATRIMONIS -8-

- Antoni Boscana Colomar i Maria-Mercè Roldan Herro, se casaren a l'Església Parroquial de Sant Miquel el dia 26-11.
- Manuel García García i Pilar Martínez Ruiz. El dia 3-12 a S'Arenal.
- Francesc Alvarez Ruiz i Jacies Dickinson. Dia 5-11 a S'Arenal.
- Domingo-Alberto Cabrer Jiménez i Ulpiana Carvajal Valverde; al Jutjat de Pau de Lluçmajor, el dia 9-12.
- Fèlix Vives Bustos i Antònia Cifuentes Crespillo. Al Santuari de Gràcia el dia 3-12.

Antoni Mora Vaquer i Aina Llompart Catany; al Convent de Sant Bonaventura, el dia 10-12.

-Jaume Llull Adrover i Maria-Dolors Nieto Martínez; a Sant Bonaventura el dia 17-12.

DEFUNCIONS -13-

- Rosa Feliu Mora, el dia 17-11
- Maria Tomàs Salvà, el 24-11
- Joan Mut Fullana, dia 26-11
- Josep Frias Gaona, el 29-11
- Joan Servera Pallicer, dia 30-11
- Joan-Pere Torrico Gómez, el 3-12
- Apolònia Puig Socias, dia 3-12
- Maria Nadal Casanovas, el dia 9-12
- Manuel Pavon Garcia, el dia 10-12
- Miquel Vidal Servera, el 12-12
- Jesús Fernández Rodríguez, dia 16-12
- Carles Avila Fuster, dia 20-12
- Antoni Nadal Roig, morí el dia 21-12

METGES I APOTECARIES DE TORN (MES DE GENER)

METGES:

- Dies 5-6: Dr. J.E. Carrero.
- Dies 7-8: Dr. Carles Sugar
- Dies 14-15: Dr. Miquel Pons.
- Dies 21-22: Dr. Marc Armenteras.
- Dies 28-29: Dr. Damià Salvà.

NOCTURNES:

- Dilluns: Dr. Carrero.
- Dimarts: Dr. M. Pons.
- Dimecres: Dr. Sugar
- Dijous: Dr. Salvà
- Divendres: Dr. Armenteras.

APOTECARIES:

- Dia 1: D. Sebastià Gamundí.
- Setmana del 2 al 8: D. Monserrat Pons.
- Setmana del 9 al 15: D. Joan Mir.
- Setmana del 16 al 22: D. Miquel Cirera.
- Setmana del 23 al 29: D. S. Gamundí.
- Dies 30-31: D.M. Pons.

Seat Trans. Lo bonito es su dureza.

Lo bonito de la Seat Trans es su acabado, su equipamiento, sus asientos reclinables, todos sus detalles.

Lo bonito de la Seat Trans es que carga con más de media tonelada. Como si nada.

Y que llega con soltura a los 125 Km/h. Seat Trans. ¡Qué bonita es su dureza!

SEAT Trans
La nueva furgoneta Seat.

Red Seat. La garantía más fuerte.

SEAT

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

Carretera s'Arenal s/n. Tel. 66 02 34
LLUCMAJOR
Exposició a C. Terral, 4
S'ARENAL

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

A PARTIR DEL MES DE DESEMBRE EL "FORN CA'N PACO" I LA SEVA SUCURSAL OBSEQUIARA ALS SEUS CLIENTS AMB TIQUETS PER A PARTICIPAR A LA GRAN RIFA QUE ES FARA EL DISSABTE DE REIS

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Ca'n Paco 2
C/. Cardenal Rossell, 48 - Tel. 66 12 52

**SABEU QUE US OFEREIX
"VIATGES XALOKI"?**

- *Bitllets d'avió i vaixell
- *Reserves d'hotels
- *Lloguer de cotxes
- *Viatges de negocis i vacances

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

sa teulera

PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR
CENTRES - RAMS DE NUZIA
CORONES
FLORS I PLANTES DE TELA
DECORAM ESGLESIES
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

CERAMIQUES, VIMET, VIDRE
I PECES DE FANG

LLUCMAJORERS

**ELS REIS ENS DUEN EL QUE ESPERAVEM!
UN GRAN I SURTIT**

VIDEO CLUB

PEL.LICULES NOVES I LEGALS

UNIO-VIDEO LLUCMAJOR

Plaça Espanya, 42 (Davant "La Caixa")

PROXIMA OBERTURA